

**LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
PRAKTIKOS APŽVALGA
2025 M. SAUSIO 1 D.–2025 M. SAUSIO 31 D.**

**APŽVALGĄ PARENGĖ LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
TEISMŲ PRAKTIKOS DEPARTAMENTAS**

TURINYS

I. ADMINISTRACINĖS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE.....	4
4. NORMINIŲ ADMINISTRACINIŲ AKTŲ TEISĖTUMO PATIKRA.....	4
<i>Dėl hidrotechninių statinių naudotojų pareigos teikti informaciją apie vandens lygio pokyčius bei vykdyti žuvų pralaidos efektyvumo stebėseną .....</i>	<i>4</i>
7. SOCIALINĖ APSAUGA	5
<i>Dėl neatsižvelgimo į gautą kompensaciją už ypatingas darbo sąlygas apskaičiuojant senatvės pensijos dydį .....</i>	<i>5</i>
8. UŽSIENIEČIŲ TEISINĖ PADĖTIS	6
<i>Dėl veiksmingos teisminės gynybos užtikrinimo, kai pareiškėjas apie išsamius atsisakymo išduoti vizą motyvus yra informuojamas jam pasikreipus į teismą .....</i>	<i>6</i>
<i>Dėl pareigos tikrinti į Šengeno informacinę sistemą (SIS) įvedamus duomenis.....</i>	<i>8</i>
<i>Dėl pagal Laikinosios apsaugos direktyvą teikiamos apsaugos pagrindų .....</i>	<i>8</i>
<i>Dėl reikalavimo pateikti duomenis, pagrindžiančius bendrovės, į kurią dirbti atvyksta užsienietis, veiklą, proporcingumo.....</i>	<i>9</i>
<i>Dėl momento, nuo kurio asmuo laikomas prieglobsčio prašytoju.....</i>	<i>10</i>
<i>Dėl pareigos persvarstyti sprendimą dėl išsiuntimo ir draudimo atvykti, iš esmės pasikeitus užsieniečio šeiminei situacijai .....</i>	<i>10</i>
<i>Dėl pareigos tikrinti, ar vykdant išsiuntimo sprendimą neegzistuoja aplinkybės, dėl kurių draudžiama išsiųsti arba grąžinti užsienietį.....</i>	<i>11</i>
<i>Dėl vertėjo elgesio užsieniečio apklausos metu įtakos, vertinant tokios apklausos turinį.....</i>	<i>12</i>
9. PRIEGLOBSTIS.....	13
<i>Dėl Migracijos departamento pareigos atlikti apklausą, siekiant išsiaiškinti prieglobsčio prašytojo prašymo suteikti prieglobstį pateikimo motyvus.....</i>	<i>13</i>
<i>Dėl „naujos informacijos“ vertinimo, sprendžiant paskesnę prieglobsčio prašymą .....</i>	<i>13</i>
<i>Dėl prieglobsčio prašytojo teisės susipažinti su savo asmeninio pokalbio duomenimis, kai dar nėra priimtas sprendimas dėl jo prieglobsčio prašymo.....</i>	<i>14</i>
10. LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIETYBĖ	15
<i>Dėl draudimo apskundinti teisės į Lietuvos Respublikos pilietybę įgyvendinimą, neatsižvelgiant į individualias asmens aplinkybes .....</i>	<i>15</i>
12. MOKESČIAI, ĮMOKOS IR KITI PRIVALOMIEJI MOKĖJIMAI.....	16
<i>Dėl atleidimo nuo apskaičiuotų mokesčio delpinigių ir (ar) skirtos šio mokesčio baudos, kai mokestinio ginčo nagrinėjimas teismuose nepagrįstai užsitęsė .....</i>	<i>16</i>
14. APLINKOS APSAUGA	16
<i>Dėl leidimo naudoti angliavandenilių išteklius gretutiniame plote išdavimo procedūros bei žaliojo kurso reikšmės sprendžiant tokio leidimo išdavimo klausimą.....</i>	<i>16</i>
<i>Dėl nuotekų tvarkymo įmonės, kurios veikla laikinai sustabdyta, pareigos vykdyti aplinkos monitoringą ir teikti Aplinkos apsaugos agentūrai nuotekų tvarkymo apskaitos ataskaitas.....</i>	<i>18</i>
19. REGISTRAI	19
<i>Dėl VĮ Registrų centro kompetencijos ribų, nagrinėjant prašymą įregistruoti Juridinių asmenų registre bankrutuojančio juridinio asmens statusą.....</i>	<i>19</i>
20. CIVILINĖ ATSAKOMYBĖ UŽ ŽALĄ, ATsiradusią dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų	20
<i>Dėl kalinamų asmenų teisės pervesti pinigus, kaip labdarą, kitiems nuteistiesiems (suimtiesiems).....</i>	<i>20</i>
21. VALSTYBĖS TARNAUTOJO STATUSO ĮGIJIMAS, PASIKEITIMAS, PRARADIMAS IR ATSAKOMYBĖ.....	20

<i>Dėl tarnybinės nuobaudos – perkėlimo į žemesnes pareigas – galiojimo.....</i>	<i>20</i>
<i>Dėl draudimo naudoti viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų pagal įstatymą saugomus (srauto) duomenis tiriant tarnybinius nusižengimus.....</i>	<i>21</i>
<i>Dėl draudimo naudoti atliekant kriminalinės žvalgybos veiksmais surinktus duomenis papildomai konstatuojant kitus nei korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos požymių turinčius tarnybinius nusižengimus .....</i>	<i>21</i>
II. ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENA	24
43. TEISĖ KREIPTIS Į TEISMĄ IR JOS REALIZAVIMAS	24
<i>Dėl bendrovės prokuristo teisės atstovauti administraciniame teisme juridiniam asmeniui .....</i>	<i>24</i>
<i>Dėl galimybės prie elektroninių ryšių priemonėmis teikiamo skundo pridėti skundžiamo sprendimo nuotraukas .....</i>	<i>24</i>
<i>Dėl galimybės tiesiogiai teismui skųsti Valstybinės miškų tarnybos išduotus leidimus kirsti mišką.....</i>	<i>25</i>

Šioje apžvalgoje vartojamos **santrumpos**:

ABTĮ	Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymas
BDAR	2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas)
BK	Lietuvos Respublikos baudžiamasis kodeksas
BVK	Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodeksas
CK	Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas
CPK	Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas
ES	Europos Sąjunga
ESTT	Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
EŽTK	Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija
LVAT	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas
MD	Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos
NATO	Šiaurės Atlanto sutarties organizacija
PVM	pridėtinės vertės mokestis
SESV	Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo
UAB	uždaroji akcinė bendrovė
UTPĮ	Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl užsieniečių teisinės padėties“
VAĮ	Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas
VĮ	valstybės įmonė
VSAT	Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios LVAT procesinių sprendimų santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13P-102-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi (nuo 2019 m. vasario 1 d. galiojanti redakcija).

I. Administracinės bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo administravimo srityje

4. Norminių administracinių aktų teisėtumo patikra

4.1. Centrinio valstybinio administravimo subjektų norminių administracinių aktų teisėtumas

Dėl hidrotechninių statinių naudotojų pareigos teikti informaciją apie vandens lygio pokyčius bei vykdyti žuvų pralaidos efektyvumo stebėseną

Apžvelgiamoje byloje pagal Seimo nario pareiškimą tirtas aplinkos ministro 1995 m. kovo 7 d. įsakymu Nr. 33 (2023 m. birželio 23 d. įsakymo Nr. D1-213 redakcija) patvirtinto Tvenkinių ir patvenktų ežerų naudojimo ir priežiūros tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 28, 32, 78.2 ir 81 punkto dalių ta apimtimi, kuria šiuose punktuose numatomas įpareigojimas hidrotechninio statinio naudotojams teikti informaciją, kurią jau turi kitos institucijos, bei Aprašo 52, 53, 55, 56 punktų ir 57 punkto dalies ta apimtimi, kuria šiuose punktuose numatomas įpareigojimas užtvankos savininko ar valdytojo lėšomis vykdyti stebėseną bei imtis neatidėliotinų priemonių žuvų pralaidos efektyvumui pagerinti, teisėtumas.

Dėl Aprašo 28, 32, 78.2 ir 81 punktų dalių pažymėta, jog jose įtvirtinta pareiga hidrotechninio statinio naudotojams informuoti kompetentingas institucijas ar žemiau esančių tvenkinių ar patvenktų ežerų hidrotechninių statinių naudotojus įvykus ekstraordinarioms situacijoms, tokioms kaip: dėl sumažėjusio vandens prietakos tvenkinyje ar patvenktame ežere vandens lygiui nukritus iki žemiausiojo leistino vandens lygio (toliau – ŽVL), jei neskelbiama hidrologinė sausra (Aprašo 28 p.); tvenkinyje ar patvenktame ežere vandens lygiui nukritus iki ŽVL (Aprašo 32 p.); dėl gedimų nutrūkus vandens lygio automatiniam matavimui ir (ar) duomenų teikimui (Aprašo 78.2 p.); kai vandens lygis tvenkinyje ar patvenktame ežere arba patvenkto ežero žemutiniame bjeffe pasiekia pagrindinį aukščiausiąjį leistiną vandens lygį (toliau – AVL) (Aprašo 81 p.).

Pareiškėjo manymu, ginčo nuostatose įtvirtinta pareiga informuoti apie tokias ypatingas situacijas yra perteklinė, kadangi, jo teigimu, vykdant Vandens įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 8 punktą visa Aprašo reikalaujama pateikti informacija realiu laiku yra perduodama Lietuvos hidrometeorologijos tarnybai (toliau – LHMT), taip pat duomenys apie vandens lygius yra viešai skelbiami internetinėje svetainėje.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija nepagrįstais pripažino pareiškėjo argumentus, kad visa ginčytomis Aprašo nuostatomis reikalaujama pateikti informacija (kuri apima ne tik vandens lygio pokyčius, bet ir tokių pokyčių priežastis, taip pat informaciją apie vandens lygio matavimo ar duomenų perdavimo gedimus) realiuoju laiku yra perduodama LHMT, vadovaujantis Vandens įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 8 punktu, kuris nustato pareigą hidroelektrinės savininkui užtikrinti automatinį vandens lygio tvenkinyje ar patvenktame ežere ir jo žemutiniame bjeffe matavimą ir registravimą bei šių duomenų realiuoju laiku neatlygintinį perdavimą aplinkos ministro įgaliotai institucijai (LHMT). Kartu konstatuota, jog pagal Vandens įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 8 punktą automatinio būdu surinkta informacija savo turiniu gali būti nepakankama tinkamai ir laiku reaguoti atitinkamoms institucijoms ar asmenims, įvykus ypatingoms, ekstraordinarioms situacijoms (pvz., gresiančiam potvyniui dėl vandens lygio pakilimo virš ribinių taškų).

Daryta išvada, jog pareiškėjo ginčytomis Aprašo nuostatomis siekta teisėtų ir visuotinai svarbių aplinkosauginių tikslų – išvengti neigiamo poveikio tvenkinio ir (arba) patvenkto ežero ekosistemai ir aplinkinėms teritorijoms, užtikrinti gerą vandens telkinio būklę, operatyvaus reagavimo ir bendradarbiavimo kritinių situacijų atvejais, sudarant sąlygas tinkamai ir laiku taikyti aplinkosaugines priemones, išvengti gresiančios žalos aplinkai, kitiems hidrotechninių statinių savininkams bei gyventojams.

Išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, jog ginčo teisinis reguliavimas, įpareigojantis hidrotechninių statinių naudotojus pateikti atitinkamoms institucijoms ar asmenims Apraše nurodytą informaciją, susijusią su vandens lygio pasikeitimais bei vandens lygio matavimo ar duomenų perdavimo gedimais, per tam tikrą laikotarpį nuo šių aplinkybių paaiškėjimo, yra tinkama priemonė siekiamiems teisėtiems ir visuotinai svarbiems tikslams pasiekti. Šis reguliavimas nepripažintas nei pertekliniu, nei neproporcingu. Galimi nepatogumai ar papildoma administracinė našta, kylanti vykdant informavimo pareigas, nelaikyti tokiais reikšmingais, kad nusvertų viešojo intereso svarbą. Konstatuota, kad hidrotechninių statinių naudotojų interesai negali būti iškeliami aukščiau bendrų visuomenės interesų.

Dėl Aprašo 52, 53, 55, 56 punktų ir 57 punkto dalies ta apimtimi, kuria šiuose punktuose numatomas įpareigojimas užtvankos savininko ar valdytojo lėšomis vykdyti stebėseną bei imtis neatidėliotinų priemonių žuvų pralaidos efektyvumui pagerinti, pažymėta, kad pareiškėjas šių nuostatų neteisėtumą įrodinėjo pirmiausia

tu, kad, jo teigimu, ginčo nuostatose nurodytos funkcijos turėtų būti finansuojamos ne hidroelektrinių valdytojų, o valstybės lėšomis.

Išplėstinė teisėjų kolegija, įvertinusi *inter alia* (be kita ko) hidroelektrinių daromą poveikį gamtinei aplinkai (tai, kad hidroelektrinių statyba ir eksploatavimas kenkia žuvų ištekliams, dėl jų veiklos atsiranda rizika tinkamai gamtos išteklių, augalijos ar gyvūnijos būklei bei atsiranda būtinybė įrengti pralaidas, tokiu būdu užtikrinant tinkamas žuvų neršto ir migracijos sąlygas), ginčytu reguliavimu siektą teisėtą tikslą – užtikrinti tvenkinio ar patvenkto ežero žuvų apsaugos ir migracijos sąlygas, tai, kad ginčytomis Aprašo 52, 53, 55, 56 punktų ir 57 punkto dalies nuostatomis yra įgyvendinami Vandens įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 3 ir 4 punktų reikalavimai (ginčytas teisinis reguliavimas turi aiškų įstatyminį pagrindą), darė išvadą, kad nenustatytas ginčyto teisinio reguliavimo ta apimtimi, kuria šiuose punktuose numatomas įpareigojimas užtvankos savininko ar valdytojo lėšomis vykdyti stebėseną bei imtis neatidėliotųjų priemonių žuvų pralaidos efektyvumui pagerinti, prieštaravimas Konstitucijos 54 straipsnio 1 dalies nuostatai, nustatančiai, kad valstybė rūpinasi natūralios gamtinės aplinkos, gyvūnijos apsauga, taip pat teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio saugumo ir proporcingumo principams, kildinamiems iš konstitucinio teisinės valstybės principo.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija darė išvadą, kad Aprašo nuostatos pareiškėjo prašoma patikrinti apimtimi neprieštaravo pareiškėjo nurodytoms Konstitucijos nuostatomis, konstituciniam teisinės valstybės principui, įtvirtinančiam, kad žemesnės galios teisės aktai negali prieštarauti aukštesnės galios teisės aktams, konstitucinio teisinės valstybės principo apimamam teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo, teisinio saugumo, teisinio aiškumo bei proporcingumo principui, taip pat pareiškėjo nurodytoms Teisėkūros pagrindų įstatymo, Administracinės naštos mažinimo įstatymo ir VAĮ nuostatomis.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2025 m. sausio 15 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. I-2-556/2025
Teisminio proceso Nr. 3-66-3-00015-2024-2

[Prieiga internete](#)

7. Socialinė apsauga

7.3. Valstybinės socialinio draudimo pensijos ir kompensacijos

7.3.5. Kompensacijos už ypatingas darbo sąlygas

Dėl neatsižvelgimo į gautą kompensaciją už ypatingas darbo sąlygas apskaičiuojant senatvės pensijos dydį

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – VSDFV) Kauno skyriaus sprendimų, kuriais išnagrinėtas pareiškėjos prašymas išmokėti kompensaciją už ypatingas darbo sąlygas ir pridėti ją prie pareiškėjos gautų pajamų apskaičiuojant senatvės pensiją, VSDFV sprendimo, kuriuo išnagrinėti pareiškėjos skundai, teisėtumo ir pagrįstumo, taip pat dėl pareiškėjos reikalavimo įpareigoti VSDFV Kauno skyrių išmokėti negautą kompensaciją ir perskaičiuoti senatvės pensiją, pridėdant kompensaciją už ypatingas darbo sąlygas.

LVAT teisėjų kolegija pirmiausia pažymėjo, kad nors pareiškėja teigė, jog ji negavo kompensacijos už ypatingas darbo sąlygas nuo 2000 m. liepos 1 d. iki 2002 m. balandžio 5 d., iš bylos duomenų buvo matyti, kad pareiškėja buvo pateikusi prašymą išmokėti jai minėtą kompensaciją, o pati kompensacija už ypatingas darbo sąlygas jai buvo išmokėta (tai patvirtino banko išrašai).

Įvertinusi aktualų teisinį reguliavimą, teisėjų kolegija darė išvadą, kad kompensacija už ypatingas darbo sąlygas nėra darbo užmokestis, t. y. kompensacinė išmoka, kuri Socialinio draudimo pensijų įstatymo nustatyta tvarka skiriama ir mokama asmenims, dirbusiems ypatingomis darbo sąlygomis. Taip pat kompensacija už ypatingas darbo sąlygas nėra asmens draudžiamos pajamos, nuo jos nebuvo ir neturėjo būti mokamos valstybinio socialinio draudimo įmokos, todėl nėra pagrindo atsižvelgti į asmens gautą kompensaciją už ypatingas darbo sąlygas apskaičiuojant ar perskaičiuojant senatvės pensiją. Atsižvelgęs į tai, VSDFV Kauno skyrius pagrįstai atsisakė į pareiškėjos draudžiamąsias pajamas įskaičiuoti jos gautą kompensaciją už ypatingas darbo sąlygas ir neperskaičiavo jai mokamos senatvės pensijos.

Pareiškėjos apeliacinis skundas atmestas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2025 m. sausio 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-38-822/2025
Teisminio proceso Nr. 3-62-3-01226-2022-1

[Prieiga internete](#)

8. Užsieniečių teisinė padėtis

8.1. Užsieniečių atvykimas į Lietuvos Respubliką

8.1.2. Vazos

Dėl veiksmingos teisminės gynybos užtikrinimo, kai pareiškėjas apie išsamius atsisakymo išduoti vizą motyvus yra informuojamas jam pasikreipus į teismą

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Lietuvos Respublikos generalinio konsulato Kaliningrade (toliau – Konsulatas) sprendimo, kuriuo pareiškėjui atsisakyta išduoti nacionalinę vizą, teisėtumo ir pagrįstumo bei reikalavimo įpareigoti Konsulatą iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą dėl vizos išdavimo.

Pirmosios instancijos teismas tenkino pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad ginčo sprendimas nebuvo tinkamai motyvuotas.

Atsakovas, nesutikdamas su pirmosios instancijos teismo sprendimu, apeliaciniame skunde teigė, kad teismas netinkamai aiškino teisės aktus ir konsulinio pareigūno diskreciją.

Išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad LVAT praktikoje yra aiškiai ir nedviprasmiškai pripažinta, jog institucijos sprendime atsisakyti išduoti nacionalinę vizą turi būti nurodyti tokį sprendimą lėmę argumentai ar motyvai. Sprendimas atsisakyti išduoti nacionalinę vizą, kuriame nenurodomi išsamūs tokį sprendimą lėmę argumentai ar motyvai, laikomas neatitinkančiu imperatyvių VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktuose nustatytų reikalavimų (žr., pvz., LVAT 2022 m. vasario 2 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-182-602/2022, išplėstinės teisėjų kolegijos 2023 m. lapkričio 8 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A-1249-968/2023 ir kt.).

Išplėstinė teisėjų kolegija nustatė, kad Konsulatas, išnagrinėjęs pareiškėjo prašymą, priėmė du atskirus dokumentus: Sprendimą standartizuota forma (užpildydamas standartizuotą formą) ir Sprendimą su motyvais, kuriame nurodytos nustatytos faktinės aplinkybės, teisinis reglamentavimas ir išdėstytas priimtas sprendimas. Konsulato sprendimas atsisakyti išduoti nacionalinę vizą (Sprendimas standartizuota forma ir Sprendimas su motyvais), vertinant jį *in corpore* (bendrai), įvertintas kaip motyvuotas.

Nagrinėtu atveju susidarė tokia situacija, kai iki ginčo inicijavimo teisme pareiškėjui buvo pateiktas vienas iš vientisą sprendimą atsisakyti išduoti vizą sudarančių dokumentų – Sprendimas standartizuota forma. Kitas dokumentas – Sprendimas su motyvais, nors ir buvo surašytas tą pačią dieną, kaip ir Sprendimas standartizuota forma, pareiškėjui buvo pateiktas tik kartu su atsiliepimu į skundą.

Išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad viešojo administravimo subjekto įpareigojimu pateikti suinteresuotam asmeniui priimto administracinio sprendimo motyvus, visų pirma, yra įgyvendinami konstitucinės teisės į gynybą ir gero administravimo principo elementai, pagal kuriuos tinkamas informavimas apie administracinių sprendimų motyvus sudaro sąlygas suinteresuotam asmeniui sužinoti jo nenaudai priimto administracinio sprendimo motyvus. Tai atitinkamai asmeniui leidžia žinoti, ar, jo vertinimu, administracinis sprendimas yra pagrįstas, ir, susipažinus su visa informacija, apsispręsti, ar tikslinga kreiptis į kompetentingą teismą dėl tokio sprendimo ginčijimo. Taigi tinkamas asmens informavimas apie administracinio sprendimo motyvus yra susijęs su teisės kreiptis į teismą įgyvendinimu. Apsispręsdamas kreiptis į teismą dėl administracinio sprendimo ginčijimo, asmuo įvertina, ar gali ginčą laimėti, kokias teismo išlaidas jis gali patirti, siekdamas veiksmingos teisminės gynybos, ir kokio jų atlyginimo gali tikėtis. Priešingu atveju asmeniui taptų sunku apsiginti.

Antra, apskundus administracinį sprendimą teismui, būtent jo motyvai leidžia teismui atlikti šio akto teisėtumo kontrolę. Tai sudaro teismui galimybę apibrėžti bylos nagrinėjimo apimtį ir visapusiškai išnagrinėti ginčą. Nepateikus administracinio sprendimo motyvu, teismo funkcija patikrinti skundžiamo administracinio sprendimo pagrįstumą ir teisėtumą yra apsunkinama. Todėl administracinio sprendimo motyvų nepateikimas negali būti vertinamas kaip neesminis ar mažareikšmis pažeidimas.

Trečia, viešojo administravimo subjekto priimto administracinio sprendimo motyvų nurodymas teismo proceso metu teismų praktikoje paprastai yra laikomas nesuderinamu su veiksmingos teisminės gynybos principu. Galimybė viešojo administravimo subjektui pateikti ar papildyti administracinio sprendimo motyvus teismo proceso metu po skundo teismui pateikimo galėtų pažeisti pareiškėjo teisę į gynybą ir neigiamai paveikti šalių lygybės principą. Sužinojus sprendimo motyvus ir nustačius pagrindus atsisakyti skundo ar papildyti jį, taip pat teismui atmetus tokį skundą, būtent pareiškėjas patirtų teismo išlaidas, rengiant pirminį skundą dėl pateikto administracinio sprendimo, kuriame nėra išdėstyti išsamūs motyvai.

Ketvirta, tam tikrais išimtiniais atvejais, viešojo administravimo subjektui papildžius administracinio sprendimo motyvus ar pateikus administracinį sprendimą su motyvais tik inicijavus teisminį ginčą, teismas galėtų

vertinti priežastis, lėmusias ir praktiškai apsunkinusias išsamių motyvų nepateikimą suinteresuotam asmeniui, taip pat objektyvų jų egzistavimą iki kreipimosi į teismą, kartu įvertinant tokios situacijos poveikį šalių lygybei ir pareiškėjo teisei į gynybą, teismo proceso stadiją, kurios metu buvo pateikti papildomi motyvai, ir kitus reikšmingus aspektus. Tačiau tai neturėtų būti vertinama kaip priemonė, pateisinanti viešojo administravimo subjekto veiksmus, kurie iš esmės apsunkina asmens teisę į teisminę gynybą. Administracinio sprendimo motyvų pateikimas teisminiame procese taip pat neturėtų neigiamai paveikti valdžių padalijimo principo, pagal kurį valstybės vykdomoji ir teisminė valdžios yra atskiros, ir sudaryti sąlygų teismui perimti vykdomosios valdžios funkcijas, papildant administracinio sprendimo motyvus.

Penkta, tam tikrais teisės aktuose nustatytais ar kitais atvejais (pvz., kai, teisės akte įtvirtinus standartizuotą sprendimo formą, nurodoma galimybė papildomą informaciją nurodyti skiltyje „Pastabos“) galima ir tokia situacija, kai viešojo administravimo subjektas, priėmęs administracinį sprendimą, pateiktų išsamius administracinio sprendimo motyvus asmeniui, šiam asmeniui kreipusis į viešojo administravimo subjektą. Tačiau tokiu atveju viešojo administravimo subjektui keliama pareiga savo administraciniame sprendime aiškiai nurodyti pareiškėjui tokių papildomų administracinio sprendimo motyvų pateikimo galimybę.

Nagrinėtu atveju pripažinta, kad pareiškėjo teisė į veiksmingą teisminę gynybą buvo apsunkinta. Nepaisant to, kad abu dokumentai buvo surašyti tuo pačiu metu, Sprendimo su motyvais nepateikimas pareiškėjui objektyviai apsunkino jo galimybes jam palankiausiomis sąlygomis įvertinti išsamius sprendimo atsakyti išduoti vizą motyvus prieš kreipiantis į teismą.

Ši konkreti situacija, kai pareiškėjui iš esmės buvo žinomi vientiso sprendimo atsakyti išduoti vizą motyvai prieš jo skundo nagrinėjimą pirmosios instancijos teismo žodiniame posėdyje, kai jis turėjo galimybę dėl jų pasisakyti, o byla nagrinėta jau antrą kartą, leido prioritetą teikti galutiniam teisiniui aiškumui ir stabilumui. Išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, siekiant išvengti pernelyg ilgo teismo nagrinėjimo bei administracinės procedūros institucijoje bei siekiant užtikrinti teisinį aiškumą, byloje susiklosčiusios aplinkybės sudarė pagrindą peržengti apeliacinio skundo ribas ir LVAT išnagrinėti sprendimo atsakyti išduoti vizą teisėtumą ir pagrįstumą, negrąžinant klausimo pirmosios instancijos teismui ar atsakovui nagrinėti iš naujo.

Išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, kad Konsulatas pagrįstai nurodė, jog, atsižvelgiant į Europos Sąjungos Rusijos Federacijai taikomas ribojančias priemones dėl Rusijos veiksmų Ukrainoje, pareiškėjas Lietuvoje ir kitose Šengeno erdvės valstybėse negalės pasinaudoti Rusijos Federacijoje išduota banko kortele. Taigi, nepaisant to, kad pagal „Sberbank“ (Сбербанк) pažymą pareiškėjas formaliai turėjo pagal teisinį reguliavimą pakankamą lėšų sumą (viena minimalioji mėnesinė alga vienam mėnesiui), nebuvo pagrindo vertinti, kad pareiškėjas pagrindė, jog jis turi pakankamai pragyvenimo lėšų, nes šiomis lėšomis pareiškėjas Lietuvos Respublikoje negalės disponuoti.

Išplėstinė teisėjų kolegija, įvertinusi Užsienio reikalų ministerijos byloje pateiktus kitų penkių Tadžikistano Respublikos piliečių prašymus Konsulatui išduoti nacionalinę vizą ir prie jų pridėtus duomenis, taip pat suliginusi šiuos duomenis su pareiškėjo prašymu ir prie jo pridėtais duomenimis, pažymėjo, kad Konsulato nustatytos aplinkybės dėl vienodų darbo knygelių įrašų (jose nebuvo duomenų apie ankstesnį darbą) ir penkių iš jų tą pačią dieną tos pačios mokymo įstaigos išduotų dokumentų apie kvalifikaciją ir trumpalaikių kursų baigimą galėjo sukelti pagrįstas abejones ir dėl pareiškėjo pareiškimų ir jo paties patikimumo ir sąžiningumo. Minėti piliečiai galėjo būti suderinę savo veiksmus tam, kad atitiktų sąlygas nacionalinei vizai gauti.

Įvertinus bylos duomenis nustatyta, kad pareiškėjas nepagrindė, jog jis turi pakankamai pragyvenimo lėšų, o byloje pateiktos informacijos visuma sudarė pagrįstą pagrindą abejoti pareiškėjo pateiktų dokumentų autentiškumu arba jų turinio teisingumu, pareiškėjo pareiškimų patikimumu ir vertinti, kad gali kilti užsieniečio nelegalios migracijos grėsmė. Todėl administracinis sprendimas atsakyti išduoti nacionalinę vizą UTPĮ 19 straipsnio 1 dalies 2, 3, 10 ir 13 punktų pagrindu laikytas teisėtu ir pagrįstu.

Atsakovo apeliacinis skundas tenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas, kuriuo pareiškėjo skundas atmestas kaip nepagrįstas.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2025 m. sausio 29 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-716-789/2025
Teismo proceso Nr. 3-61-3-00849-2023-1

[Prieiga internete](#)

8.3. Trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimos narių teisė apsigyventi Lietuvoje

8.3.1. Trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimos narių teisė laikinai gyventi Lietuvoje

Dėl pareigos tikrinti į Šengeno informacinę sistemą (SIS) įvedamus duomenis

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimo, kuriuo atsisakyta pareiškėjui išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje dėl to, kad kita ES valstybė į Šengeno informacinę sistemą (toliau – SIS) įtraukė perspėjimą dėl draudimo pareiškėjui atvykti ir apsigyventi, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad skundžiamas sprendimas priimtas įvertinus Prancūzijos Respublikos kompetentingos institucijos į SIS įvestą perspėjimą dėl draudimo pareiškėjui atvykti ir apsigyventi, pareiškėjo ryšius Lietuvos Respublikoje bei atitinka VAI nustatytus reikalavimus.

LVAT pažymėjo, jog nagrinėtu atveju pareiškėjo asmens duomenys nesutapo su iš Prancūzijos Respublikos SIRENE biuro gautais duomenimis: sutapo pavardė, vardas, gimimo data, lytis, pilietybė, tačiau pareiškėjo nurodyta gimimo vieta, nurodyta ir jo asmens dokumente – Pakistanas Gudžranvala (Gujranwala), o ne Sialkotas (Sialkot). Viešai prieinamais duomenimis Gudžranvala (Gujranwala) ir Sialkotas (Sialkot) yra skirtingi miestai Pakistano Islamo Respublikos Pandžabo provincijoje, todėl vien dėl šios priežasties savaime pagrindo manyti, kad į SIS įtrauktas perspėjimas dėl draudimo atvykti ir apsigyventi būtent pareiškėjui, dar nėra. Toks aptartų duomenų neatitikimas, įvertinus Pakistano Islamo Respublikos gyventojų skaičių, vardo ir pavardės populiarumą, vertinant vien viešai prieinamus duomenis (pavyzdžiui, asmuo, kurio vardas ir pavardė – A. H., yra Pakistano kriketo, populiariausios sporto šakos šioje šalyje, rinktinės žaidėjas), LVAT vertinimu, neturi būti ignoruojamas priimant tokį kaip ginčytas sprendimą, juo labiau, kad atsakovas nesiėmė jokių veiksmų neatitikimams pašalinti.

LVAT tenkino pareiškėjo apeliacinį skundą, panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą, kuriuo panaikino ginčytą MD sprendimą.

2025 m. sausio 29 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-1191-624/2025

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-05398-2024-6

[Prieiga internete](#)

Dėl pagal Laikinosios apsaugos direktyvą¹ teikiamos apsaugos pagrindų

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimų, kuriais pareiškėjams atsisakyta išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvoje, pagrįstumo ir teisėtumo. Sprendimai buvo grindžiami aplinkybe, kad laikinosios apsaugos prašantys pareiškėjai, išvykę iš Ukrainos, ilgą laiką gyveno Rusijos Federacijoje su leidimais laikinai gyventi laikinosios apsaugos pagrindu ir pasinaudojo šios valstybės apsauga bei teikiamomis socialinėmis garantijomis.

Pirmosios instancijos teismas, nustatęs, kad pareiškėjai atitinka laikinosios apsaugos suteikimo sąlygas, tenkino jų skundą – panaikino ginčytus MD sprendimus ir įpareigojo pareiškėjų prašymus dėl laikinosios apsaugos suteikimo ir leidimų laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje išdavimo nagrinėti iš naujo.

Vadovaudamasis Laikinosios apsaugos direktyvoje, Tarybos įgyvendinimo sprendime (ES) 2022/382, kuriuo pagal Laikinosios apsaugos direktyvos 5 straipsnį nustatoma, kad iš Ukrainos yra perkeltųjų asmenų masinis srautas, ir pradedama taikyti laikinoji apsauga, UTPJ bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. kovo 16 d. nutarime Nr. 224 „Dėl laikinosios apsaugos Lietuvos Respublikoje užsieniečiams suteikimo“ įtvirtintu reglamentavimu, LVAT pažymėjo, jog konstatavus esant masinį srautą perkeltųjų tam tikrų kategorijų asmenų, kurie dėl ginkluoto konflikto (2022 m. vasario 24 d. ar vėliau) buvo priversti išvykti (perkelti) iš Ukrainos į ES, jiems UTPJ nustatyta tvarka turi būti suteikiama neatidėliotina ribotos trukmės apsauga Lietuvos Respublikoje. Ginčui aktualaus teisės akto nuostatos nenustato išimčių, kada gali būti netaikomos šios laikinosios apsaugos suteikimo sąlygos.

Byloje nustačius, kad pareiškėjai yra Ukrainos piliečiai, iki 2022 m. vasario 24 d. gyvenę Ukrainoje, padaryta išvada, kad jie atitiko laikinosios apsaugos suteikimo sąlygas, t. y. pateko į kategoriją asmenų, kurie 2022 m. vasario 24 d. ar vėliau buvo perkelti iš Ukrainos dėl Rusijos ginkluotųjų pajėgų tą dieną pradėtos karinės invazijos. LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, atsakovui nenustačius UTPJ 93 straipsnyje² nurodytų priežasčių, dėl

¹ 2001 m. liepos 20 d. Tarybos direktyva 2001/55/EB dėl minimalių normų, suteikiant perkeltiesiems asmenims laikiną apsaugą esant masiniam srautui, ir dėl priemonių, skatinančių valstybių narių tarpusavio pastangų priimant tokius asmenis ir atsakant už tokio veiksmo padarinius pusiausvyrą.

² Laikinoji apsauga užsieniečiui nesuteikiama, jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad:

kurių laikinoji apsauga nesuteikiama, pirmosios instancijos teismas pagrįstai nusprendė, kad pareiškėjai turi teisę gauti laikinąją apsaugą.

LVAT atmetė MD apeliacinį skundą.

2025 m. sausio 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1087-629/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02757-2024-2

[Prieiga internete](#)

Dėl reikalavimo pateikti duomenis, pagrindžiančius bendrovės, į kurią dirbti atvyksta užsienietis, veiklą, proporcingumo

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimo, kuriuo atsisakyta pareiškėjui išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, pagrįstumo ir teisėtumo. Sprendimas priimtas motyvuojant tuo, kad bendrovė, į kurią dirbti atvyksta pareiškėjas, nepateikė MD prašytų duomenų apie vykdomą veiklą, reikalingų sprendimui dėl leidimo gyventi priimti.

Pirmosios instancijos teismas ginčytą MD sprendimą laikė pagrįstu, todėl atmetė pareiškėjo skundą.

LVAT vertinimu, UTPJ 35 straipsnio 1 dalies 13 punkte nustatyta, kad išduoti ar pakeisti leidimą laikinai gyventi užsieniečiui atsisakoma, jeigu nustatytu terminu nėra pateikiama ne bet kokia informacija, o šio įstatymo 33 straipsnio 4 dalies tvarka reikalaujami duomenys ir (ar) dokumentai – prašymą išduoti ar pakeisti leidimą gyventi pagrindžiantys duomenys ir (ar) dokumentai, taip pat duomenys ir (ar) dokumentai, paneigiantys kilusias abejones dėl darbdavio pateiktos informacijos apie užsieniečio turimą kvalifikaciją ir jos atitiktį darbo vietai arba darbo patirtį. Nagrinėtos bylos atveju atsakovo reikalauti duomenys ir dokumentai (nurodyti vykdomos ir artimiausią pusmetį planuojamos vykdyti deklaruojamos veiklos adresus; pateikti sudarytas aktualias sutartis, jų vykdymą bei atsiskaitymą pagrindžiančius dokumentus – darbų priėmimo–perdavimo aktus, išrašytas ir gautas sąskaitas faktūras, 6 mėnesių banko sąskaitos išrašą; paaiškinimą apie tai, kada Juridinių asmenų registro tvarkytojui bus pateiktas 2022 metų bendrovės metinių finansinių ataskaitų rinkinys) laikyti nepriskirtiniais reikalaujamiems pagal UTPJ 33 straipsnio 4 dalį: tokie duomenys ir dokumentai nėra teikiami su prašymu dėl leidimo laikinai gyventi UTPJ 40 straipsnio 1 dalies 4 punkte ir 44 straipsnio 1 dalies 2 punkte numatytu pagrindu; jie nėra susiję su abejonėmis dėl darbdavio pateiktos informacijos apie užsieniečio turimą kvalifikaciją ir jos atitiktį darbo vietai arba darbo patirtį.

Teisėjų kolegija taip pat pažymėjo, jog byloje nebuvo objektyvių duomenų, kuriuos įvertinus būtų pagrindas teigti, jog bendrovė nevykdo jos deklaruojamos veiklos arba vykdo kitą veiklą, arba apskritai jokios veiklos nevykdo, ar yra didelė tikimybė, kad pareiškėjas nedirbs prašyme nurodyto darbo, o bendrovė nemokės tarpininkavimo rašte nurodyto darbo užmokesčio, ir dėl to gali kilti nelegalios migracijos grėsmė. Taip pat nebuvo pagrindo teigti, kad bendrovė nebendradarbiavo su MD nepateikdama sprendimui priimti reikšmingos informacijos apie realiai vykdomą veiklą ir kitos informacijos, kadangi, kaip patvirtino byloje esantys įrodymai, bendrovė teikė paaiškinimus dėl MD raštuose nurodytų reikalavimų, o nesant objektyvių duomenų dėl bendrovės (ne)vykdomos ar fiktyvios veiklos ir dėl to galinčios kilti pareiškėjo nelegalios migracijos grėsmės, MD reikalavimai pateikti prašomus dokumentus, t. y. iš esmės pateikti įrodymus apie tai, jog bendrovės veikla nėra fiktyvi, šiuo konkrečiu atveju buvo neproporcingi.

LVAT tenkino pareiškėjo apeliacinį skundą, panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą – panaikino ginčytą MD sprendimą ir įpareigojo pareiškėjo prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje išnagrinėti iš naujo.

2025 m. sausio 15 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-1050-624/2025

1) užsienietis padarė nusikaltimą taikai, nusikaltimą žmoniškumui ar karo nusikaltimą, kaip jie apibrėžiami Lietuvos Respublikos įstatymuose, tarptautinėse sutartyse arba kituose tarptautinės teisės šaltiniuose, arba kurstė ar kitaip dalyvavo darant tokius nusikaltimus;

2) užsienietis padarė sunkų nepolitinį nusikaltimą už Lietuvos Respublikos ribų prieš priimant jį į Lietuvos Respubliką kaip asmenį, kuris naudojasi laikinąja apsauga;

3) užsienietis kaltinamas veika, prieštaraujančia Jungtinių Tautų Organizacijos tikslams ir principams;

4) jo buvimas Lietuvos Respublikoje kelia grėsmę valstybės saugumui arba jis įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu pripažintas kaltu dėl labai sunkaus nusikaltimo padarymo ir kelia grėsmę visuomenei.

Teismo proceso Nr. 3-61-3-04607-2024-8

[Prieiga internete](#)

8.5. Užsieniečių sulaikymas

Dėl momento, nuo kurio asmuo laikomas prieglobsčio prašytoju

VSAT Užsieniečių registracijos centras (toliau – Centras) kreipėsi į teismą su teikimu, prašydamas užsieniečiui taikyti alternatyvią sulaikymui priemonę – apgyvendinti jį Centre, nustatant pareigą neišvykti iš apgyvendinimo vietai priklausančios teritorijos be apgyvendinimo vietos vadovo ar jo įgalioto asmens leidimo.

Byloje nustatyta, kad pirmosios instancijos teismas tenkino Centro teikimą, nenustatęs duomenų apie užsieniečio pateiktą prieglobsčio prašymą, vertindamas, jog teikimo nagrinėjimo metu užsienietis nebuvo prieglobsčio prašytojas. Atsižvelgęs į tai, kad užsienietis Lietuvoje yra neteisėtai, yra priimtas sprendimas dėl jo išsiuntimo į kilmės šalį, pirmosios instancijos teismas sprendė, kad šiuo atveju egzistavo UTPĮ įtvirtinti teisiniai pagrindai taikyti užsieniečiui sulaikymą. Taip pat pirmosios instancijos teismas, įvertinęs aplinkybes, jog užsieniečio tapatybė nustatyta, byloje nebuvo duomenų apie tai, kad jis keltų grėsmę valstybės saugumui ar viešajai tvarkai, sprendė, jog yra pagrindas skirti užsieniečiui alternatyvią sulaikymui priemonę, nustatytą UTPĮ 140¹⁹ straipsnio 1 dalies 3 punkte.

Vadovaudamasis ESTT praktika, LVAT pažymėjo, jog trečiosios šalies pilietis įgyja tarptautinės apsaugos prašytojo statusą nuo to momento, kai tokios apsaugos „paprašo“; trečiosios šalies piliečio išreikšto noro prašyti tarptautinės apsaugos pakanka, kad jam būtų suteiktas tarptautinės apsaugos prašytojo statusas. Byloje nustačius, kad užsienietis, grąžintas į Lietuvos Respubliką, žodžiu paprašė prieglobsčio Lietuvos Respublikoje, padaryta išvada, kad nuo trečiosios šalies piliečio išreikšto tarptautinės apsaugos poreikio, jis laikytinas prieglobsčio prašytoju UTPĮ 2 straipsnio 20 punkto nuostatu prasme. LVAT vertinimu, pirmosios instancijos teismas nepagrįstai neatsižvelgė į asmens byloje užfiksuotą aplinkybę apie užsieniečio žodžiu išreikštą tarptautinės apsaugos poreikį ir nepagrįstai nepripažino jo prieglobsčio prašytoju. Netinkamai įvertinęs byloje pateiktus įrodymus, pirmosios instancijos teismas, spręsdamas užsieniečio sulaikymo klausimą, nepagrįstai vadovavosi ne prieglobsčio prašytojų sulaikymą reglamentuojančiomis UTPĮ normomis.

LVAT taip pat pažymėjo, kad spręsdamas dėl konkrečios judėjimo laisvės Lietuvos Respublikoje apribojimo priemonės taikymo, pirmosios instancijos teismas vis dėlto padarė pagrįstą išvadą, jog taikius švelnesnę alternatyvią sulaikymui priemonę (arba netaikius visiškai jokios priemonės) nebūtų pasiekti UTPĮ tikslai, nes yra rizika, jog užsienietis, turėdamas judėjimo laisvę, gali išvykti iš Lietuvos Respublikos, tokiu būdu sutrukdydamas priimti sprendimus dėl jo teisinės padėties. Atsižvelgdamas į tai, LVAT konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas, nors ir kitais teisiniais pagrindais, tačiau pagrįstai ir teisėtai užsieniečiui taikė alternatyvią sulaikymui priemonę.

LVAT atmetė užsieniečio apeliacinį skundą.

2025 m. sausio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1403-520/2025

Teismo proceso Nr. 4-45-3-00513-2024-3

[Prieiga internete](#)

8.6. Užsieniečių išvykimas iš Lietuvos Respublikos

8.6.3. Užsieniečių išsiuntimas

Dėl pareigos persvarstyti sprendimą dėl išsiuntimo ir draudimo atvykti, iš esmės pasikeitus užsieniečio šeiminei situacijai

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimo, kuriuo atsisakyta tenkinti pareiškėjo prašymą persvarstyti sprendimą dėl išsiuntimo ir draudimo atvykti, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas tenkino pareiškėjo skundą, panaikino ginčytą MD sprendimą, konstatavęs, jog pareiškėjo situacija yra iš esmės pasikeitusi – jam gimė dvynukai, kurie yra Lietuvos Respublikos piliečiai, vaikų motina taip pat yra Lietuvos Respublikos pilietė, todėl atsakovas turėjo atlikti išsamesnį šeiminių ryšių vertinimą.

LVAT priminė, jog sprendimas nesuteikti prieglobsčio ir (ar) išsiųsti iš šalies nėra ir negali būti kliūtis išnagrinėti užsieniečio prašymą ir įvertinti, ar tarp atitinkamų trečiosios šalies piliečio ir ES piliečio yra toks priklausomumo santykis, kad šiam trečiosios šalies piliečiui iš principo turi būti suteikta išvestinė teisė gyventi šalyje pagal SESV 20 straipsnį, o jei tai būtų nustatyta – privalo būti panaikintas sprendimas grąžinti trečiosios šalies pilietį ir jam nustatytą draudimą atvykti į šalį arba bent jau sustabdytas jo vykdymas; taip pat nėra draudžiama panaikinti arba sustabdyti draudimą atvykti į šalį tuo atveju, jei sprendimas grąžinti nebuvo įvykdytas. Todėl, LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, pareiškėjas turėjo pagrindą kreiptis į atsakovą dėl jo išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos ir draudimo atvykti persvarstymo, o atsakovas turėjo svarstyti šį klausimą.

Vadovaudamasi UTPJ 128 straipsnio 1 dalies nuostatomis, atsižvelgusi į tai, kad pareiškėjo šeimoje auga du mažamečiai vaikai (dvynukai), kurie yra Lietuvos piliečiai, pareiškėjas augina juos kartu su vaikų motina, kuri yra Lietuvos Respublikos pilietė, vaikams yra būtina nuolatinė suaugusiųjų priežiūra, LVAT teisėjų kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad pareiškėjo šeiminei situacija yra iš esmės pasikeitusi ir tai suponuoja išvadą, kad ginčytas MD sprendimas nėra proporcingas prioritetingo vaikų interesų užtikrinimo požiūriu.

Šiomis aplinkybėmis nepagrįstais ir neatitinkančiais EŽTK 8 straipsnio laikyti atsakovo argumentai, kad pareiškėjas nepateikė įrodymų, patvirtinančių, kad jo mažamečių vaikų interesai bus pažeisti, įvykdžius įsiteisėjusį sprendimą dėl prieglobsčio nesuteikimo, kad vien tik vaikų gimimo faktas nesudaro pagrindo panaikinti anksčiau priimtą sprendimą dėl draudimo atvykti į Lietuvos Respubliką ir išsiuntimo, kad pareiškėjo vaikai ir jų motina apsigyveno Vilniuje, kur galės naudotis pareiškėjo vaikų motinos tėvų pagalba, o pats ginčo sprendimas neužkerta kelio pareiškėjui, įvykdžius išsiuntimo sprendimą, kreiptis dėl leidimo gyventi išdavimo šeimos susijungimo pagrindu ir atvykti į Lietuvos Respubliką teisėtu būdu. LVAT pažymėjo, jog šie argumentai yra nepakankami konstatuoti, kad pareiškėjui taikoma priemonė yra proporcinga siekiamam tikslui, ypač atsižvelgiant į tai, kad šiuo atveju byloje nebuvo pateikta informacija, jog pareiškėjas keltų grėsmę visuomenės saugumui ir (ar) viešajai tvarkai.

LVAT atmetė atsakovo apeliacinį skundą.

2025 m. sausio 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1160-789/2025

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-04232-2024-2

[Prieiga internete](#)

Dėl pareigos tikrinti, ar vykdant išsiuntimo sprendimą neegzistuoja aplinkybės, dėl kurių draudžiama išsiųsti arba grąžinti užsienietį

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimo, kuriuo nuspręsta išsiųsti pareiškėją iš Lietuvos, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjos skundą, konstatavęs, jog ji neturi socialinių, ekonominių bei šeiminių ryšių su Lietuvos Respublika bei joje gyvenančiais asmenimis, Lietuvoje gyvena neteisėtai bei nesiima veiksmų, siekdama įteisinti savo buvimą.

LVAT priminė, kad pagal Direktyvos 2008/115/EB³ nuostatas reikalavimas įvertinti visas reikšmingas faktines aplinkybes taikytinas ir priimant išsiuntimo sprendimą (UTPJ atitikmuo – įpareigojimas išvykti), ir apsisprendžiant dėl išsiuntimo sprendimo vykdymo (UTPJ atitikmuo – išsiuntimas). UTPJ ir jį įgyvendinančių teisės aktų nuostatos privalo būti aiškinamos, atsižvelgiant į ES teisės turinį.

Byloje pažymėta, jog pareiškėja skunde pirmosios instancijos teismui nurodė, kad egzistuoja priežastys, dėl kurių ji gali būti persekiojama: pareiškėja yra aktyvi režimo priešininkė ir opozicijos aktyvistė, dalyvaudavo protesto akcijose, tęsia savo opozicinę veiklą Lietuvoje, dalyvauja organizacijos, kuri kilmės valstybėje laikoma ekstremistine, veikloje; Lietuvoje pareiškėja gyvena su partneriu, kuris yra kilmės valstybės valdžios kritikas, gavęs tarptautinę apsaugą (jam yra suteiktas prieglobstis Lietuvoje). Teisėjų kolegijos vertinimu, šios pareiškėjos nurodytos aplinkybės yra reikšmingos, nustatant ir konstatuojant UTPJ 130 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytas aplinkybes, t. y. kad draudžiama išsiųsti arba grąžinti užsienietį į valstybę, kurioje jo gyvybei ar laisvei gresia pavojus arba jis gali būti persekiojamas dėl rasės, religijos, tautybės, priklausymo tam tikrai socialinei grupei ar dėl politinių įsitikinimų, arba į valstybę, iš kurios jis gali būti vėliau nusiųstas į tokią valstybę; taip pat jeigu yra

³ Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse.

rimtas pagrindas manyti, kad užsienietis bus kankinamas, su juo bus žiauriai, nežmoniškai elgiamasi arba žeminamas jo orumas ar jis bus tokiu būdu baudžiamas.

LVAT nesutiko su atsakovo ir pirmosios instancijos teismo išvada, kad, sprendimui dėl prieglobsčio nesuteikimo įsiteisėjus, galima konstatuoti, jog UTPJ 130 straipsnio 1, 2 ir 4 dalyse nurodytos aplinkybės – priežastys, dėl kurių būtų draudžiama išsiųsti pareiškėją iš Lietuvos Respublikos – nenustatytos. Tokie argumentai neatitinka UTPJ 130 straipsnio nuostatu, nurodančių aplinkybes, kada draudžiama gražinti ar išsiųsti užsieniečius, ir kurios turi būti įvertinamos, priimant sprendimus dėl užsieniečių gražinimo ar išsiuntimo, priešingu atveju, ši norma netektų prasmės. Be to, aptariamu atveju sprendimas dėl prieglobsčio nesuteikimo priimtas 2024 m. kovo 18 d., o ginčo sprendimas – 2024 m. rugpjūčio 16 d., todėl situacija dėl pareiškėjai kylančios persekiojimo grėsmės kilmės valstybėje galėjo būti pasikeitusi.

Byloje taip pat pažymėta, jog aplinkybė, kad pareiškėja ir jos partneris nėra sudarę santuokos ar nėra įregistravę partnerystės, nereiškia, kad tai, jog pareiškėja gyvena su partneriu, kuriam suteiktas prieglobstis Lietuvoje, tarp jų yra sukurti tam tikri bendru gyvenimu grįsti ryšiai, negali kelti grėsmės ir pačiai pareiškėjai. Todėl MD nepagrįstai neatliko atskiro vertinimo šiuo aspektu.

LVAT tenkino pareiškėjos apeliacinį skundą, panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą, kuriuo panaikino ginčytą MD sprendimą.

2025 m. sausio 15 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-1097-789/2025

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-04771-2024-0

[Prieiga internete](#)

8.6.4. Draudimas atvykti

Dėl vertėjo elgesio užsieniečio apklausos metu įtakos, vertinant tokios apklausos turinį

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimo, kuriuo pareiškėjui 36 mėnesius uždrausta atvykti į Lietuvos Respubliką, taip pat į Šengeno informacinę sistemą (toliau – SIS) įtrauktas perspėjimas dėl pareiškėjui nustatyto draudimo atvykti ir apsigyventi kitų ES valstybių narių bei ES nepriklausančių valstybių, kuriose taikomas Šengeno *acquis*, teritorijoje, pagrįstumo ir teisėtumo. MD sprendimą, be kita ko, grindė aplinkybėmis, kad apklausos metu pareiškėjas nesugebėjo atsakyti į jam pateiktus klausimus (vertėjas atsakinėjo už jį) arba atsakė ne apie tai, kas jo buvo klausama, t. y. asmuo nepagrindė vykimo į Lietuvos Respubliką tikslo bei sąlygų.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, nustatęs, kad draudimas pareiškėjui atvykti į Lietuvos Respubliką priimtas siekiant užkirsti kelią nelegaliai migracijai ir atsižvelgus į tai, jog prašydamas išduoti leidimą gyventi pareiškėjas siekė tik įteisinti savo buvimą Lietuvos Respublikoje, o ne realiai vykdyti teisėtą veiklą, jis neturi jokių socialinių ar šeiminių ryšių.

Įvertinęs byloje esančius įrodymus, be kita ko, įvykusios nuotolinės pareiškėjo apklausos turinį, LVAT pažymėjo, jog išvada, kad užsienietis nepagrindė vykimo į Lietuvos Respubliką tikslo bei sąlygų, yra teisinga. Tačiau iš užfiksuoto pokalbio turinio neseka, kad užsienietis piktnaudžiavo ES teise. Iš byloje esančių įrodymų akivaizdu, kad užsienietis buvo priklausomas nuo vertėjo, ir nėra aišku, kas lėmė nustatyto nuotolinės apklausos tvarkos nesilaikymą – užsienietis ar netinkamai savo funkcijas atlikęs vertėjas. Esant abejonėi, įrodymai vertinami asmens, kuriam taikomos administracinės sankcijos, naudai. Todėl, LVAT vertinimu, ginčo sprendimo teiginiai dėl to, jog gali kilti užsieniečio nelegalios migracijos grėsmė, taip pat tai, kad asmuo savo nesąžiningais veiksmais siekė pažeisti Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus ir piktnaudžiauti migracijos procedūromis, neįrodyti. Atsakovas, įgyvendindamas savo diskreciją, padarė aiškią (aplinkybių vertinimo ir teisės taikymo) klaidą, priimtas sprendimas užsieniečio atžvilgiu nėra proporcingas, t. y. atsakovas akivaizdžiai peržengė diskrecijos ribas. MD sprendime taip pat nebuvo motyvų dėl įvesto perspėjimo į SIS proporcingumo, pagrįsto individualiu vertinimu, kuris apima trečiosios šalies piliečio asmeninių aplinkybių vertinimą bei draudimo atvykti ir apsigyventi padarinius.

LVAT tenkino pareiškėjo apeliacinį skundą, panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą, kuriuo panaikino ginčytą MD sprendimą.

2025 m. sausio 22 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-1238-575/2025

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-02413-2024-1

[Prieiga internete](#)

9. Prieglobstis

9.1. Prieglobsčio prašymo pateikimas ir jo nagrinėjimas

Dėl Migracijos departamento pareigos atlikti apklausą, siekiant išsiaiškinti prieglobsčio prašytojo prašymo suteikti prieglobstį pateikimo motyvus

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimo dalies, kuria pareiškėjui nesuteiktas pabėgėlio statusas, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad MD pagrįstai nesuteikė pareiškėjui pabėgėlio statuso, kadangi pareiškėjas neatitinka UTPĮ 86 straipsnio 1 dalies reikalavimų dėl pabėgėlio statuso Lietuvos Respublikoje suteikimo.

Byloje nustatyta, kad MD byloje ginčytu sprendimu pareiškėjui nesuteikė pabėgėlio statuso, suteikė papildomą apsaugą ir išdavė leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje. Pareiškėjas į Lietuvą buvo perkeltas iš Italijos, prieš perkeliant jį į Lietuvą 2023 m. rugsėjo 13 d. Italijoje MD darbuotojai atliko pareiškėjo apklausą ir padarė garso įrašą. Byloje pateiktas 2023 m. lapkričio 28 d. prašymas dėl prieglobsčio (išrašas iš informacinės sistemos), kuriame pateikti įvairūs duomenys apie pareiškėją, įskaitant laisvos formos paaiškinimus apie patirtą persekiojimą arba grėsmę kilmės valstybėje, dėl kurių jis kreipėsi su prašymu suteikti prieglobstį Lietuvos Respublikoje. MD 2023 m. lapkričio 28 d. sprendimu nusprendė nagrinėti prašymą suteikti prieglobstį iš esmės.

Aptariamos bylos atveju pareiškėjui (prieglobsčio prašytojui) nebuvo suteikta galimybė išsamiai paaiškinti prašymo suteikti prieglobstį pateikimo motyvus, o apklausą atliekančiam įgaliotam MD valstybės tarnautojui – surinkti duomenis, reikalingus įvertinti, ar prieglobsčio prašytojas atitinka UTPĮ 86 straipsnio 1 dalyje nustatytus prieglobsčio suteikimo kriterijus, bei kitus prieglobsčio prašytojo teisinei padėčiai nustatyti reikalingus duomenis. LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, tai, kad pagal Aprašo 165.6 papunktį buvo organizuojama pareiškėjo apklausa Italijoje, prieš perkeliant jį Lietuvą, nesudarė pagrindo spręsti, kad pareiškėjui buvo suteikta galimybė išsamiai paaiškinti prašymo suteikti prieglobstį pateikimo motyvus, juolab, kad prieglobsčio prašymas buvo priimtas tik perkėlus pareiškėją į Lietuvą. Be to, pareiškėjas byloje tvirtino, o atsakovas to nepaneigė, kad prieš apklausą Italijoje pareiškėjas nebuvo supažindintas su prieglobsčio prašytojo teisėmis ir pareigomis, nesuprato šios apklausos esmės bei apimties.

LVAT tenkino pareiškėjo apeliacinį skundą, panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą, kuriuo panaikino MD sprendimo dalį dėl pabėgėlio statuso nesuteikimo ir įpareigojo pareiškėjo prieglobsčio prašymą nagrinėti iš naujo.

2025 m. sausio 22 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-1108-822/2025

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-04818-2024-2

[Prieiga internete](#)

Dėl „naujos informacijos“ vertinimo, sprendžiant paskesnj prieglobsčio prašymą

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimo, kuriuo pareiškėjui nesuteiktas pabėgėlio statusas, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad paskesnio (ketvirto) prašymo suteikti prieglobstį motyvai yra siejami su bendra situacija šalyje bei nėra individualizuoti – pareiškėjo nurodyta grėsmė nėra siejama nei su konkrečiu persekiojimo vykdytoju, nei su jo individualiomis savybėmis – rase, religija, tautybe, priklausymu tam tikrai socialinei grupei arba politiniais įsitikinimais. Todėl pareiškėjo nurodyti motyvai savaime nepagrindžia poreikio gauti pabėgėlio statusą.

LVAT pažymėjo, jog UTPĮ 2 straipsnio 181 dalis, nustatanti paskesnio prašymo suteikti prieglobstį sąvoką, kuri aiškinama atsižvelgiant į Direktyvos 2013/32/ES⁴ tikslus ir sąvokas, kurių aiškinimas atskleidžiamas ESTT praktikoje, patvirtina, kad paskesnis prašymas gali būti grindžiamas tiek nauja informacija arba naujomis faktinėmis aplinkybėmis, kurios atsirado priėmus sprendimą dėl ankstesnio prašymo, tiek nauja informacija arba naujomis faktinėmis aplinkybėmis, kurias pirmą kartą pateikė prašytojas. Taigi nagrinėjant paskesnj prieglobsčio

⁴ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos.

prašymą nauja informacija ar duomenys apima informaciją ir faktines aplinkybes, atsiradusias po to, kai buvo galutinai užbaigta ankstesnio tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimo procedūra, bei informaciją ir faktines aplinkybes, kurios egzistavo dar prieš užbaigiant procedūrą, tačiau kurių prašytojas nenurodė. ESTT praktikoje pažymima, kad bet kuris dokumentas, kurį prašytojas pateikė tarptautinės apsaugos prašymui pagrįsti, turi būti laikomas jo pateikta informacija, į kurią reikia atsižvelgti. Taip pat, kad skundą dėl sprendimo atsisakyti suteikti tarptautinę apsaugą nagrinėjantis teismas privalo įvertinti tarptautinės apsaugos suteikimo pagrindus ar faktus, įskaitant tuos, kuriais pirmą kartą remiamasi per skundo nagrinėjimo procedūrą, nebent pagrindai ar faktai pateikti vėlyvojoje skundo nagrinėjimo stadijoje arba apibūdinti nepakankamai aiškiai arba nurodyti faktai nėra reikšmingi.

Nustatęs, kad pirmosios instancijos teismas nevertino pareiškėjo, pateikusio paskesnę prašymą suteikti prieglobstį, teismui pateiktų įrodymų, kurie, pareiškėjo tvirtinimu, pagrindžia individualią grėsmę, ir nepasisakė dėl šių įrodymų nevertinimo priežasčių, LVAT darė išvadą, kad pirmosios instancijos teismas netinkamai sprendė dėl MD taikytų materialiosios teisės normų, reglamentuojančių paskesnio prašymo suteikti prieglobstį išnagrinėjimą, t. y. tinkamai neįvertino byloje ginčyto MD sprendimo teisėtumo.

LVAT pareiškėjo apeliacinį skundą tenkino iš dalies – panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir perdavė bylą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2025 m. sausio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1081-602/2025

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-03652-2024-7

[Prieiga internete](#)

9.5. Kiti su prieglobsčio suteikimu susiję klausimai

Dėl prieglobsčio prašytojo teisės susipažinti su savo asmeninio pokalbio duomenimis, kai dar nėra priimtas sprendimas dėl jo prieglobsčio prašymo

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD rašto, kuriuo atsisakyta pareiškėjui suteikti dalį prašytos informacijos (pareiškėjo teiktus įrodymus bei apklausų transkripcijas (protokolus), motyvuojant tuo, kad dar nėra baigtas nagrinėti jo prašymas dėl prieglobsčio suteikimo, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, jog atsakovo atsisakymas pateikti prašomus dokumentus yra pagrįstas ir teisėtas, ginčytame rašte nurodytas teisinis pagrindas, kuriuo remdamasis atsakovas pateikė prašomus dokumentus, taip pat tai, kad kitos informacijos atskleidimas gali pakenkti atliekamam tyrimui.

LVAT pažymėjo, jog Direktyvos 2013/32/ES⁵ 17 straipsnio 5 dalyje yra nustatyta bendroji taisyklė, pagal kurią prieglobsčio prašytojui yra įtvirtinta garantija iki sprendimo dėl jo pateikto prieglobsčio prašymo priėmimo susipažinti su jo asmeninio pokalbio duomenimis. Vis dėlto Direktyva 2013/32/ES nustato šios bendrosios taisyklės išimtį tais atvejais, kai nacionaliniu reglamentavimu yra nustatyta, jog asmeninio pokalbio metu yra daroma tiek pokalbio stenograma, tiek pokalbio įrašas. Tokiais atvejais valstybei narei yra palikta teisė nacionaliniais teisės aktais įtvirtinti galimybę prieglobsčio prašytojui su minėtais įrašais leisti susipažinti jau po sprendimo dėl prieglobsčio prašymo priėmimo.

Lietuvos Respublikos nacionaliniu reglamentavimu yra įtvirtinta taisyklė, jog prieglobsčio prašytojų apklausos metu yra daroma tiek pokalbio stenograma (transkripcija), tiek pokalbio garso arba vaizdo ir garso įrašas. Todėl šiuo atveju gali būti taikoma Direktyvos 2013/32/ES 17 straipsnio 5 dalies antroje pastraipoje įtvirtinta išimtis. Vis dėlto ši išimtis ne tik turi būti aiškiai įtvirtinta nacionaliniuose teisės aktuose, tačiau ją taikant turi būti vadovaujama gero viešojo administravimo bei kitais viešojo administravimo veikloje taikomais principais, tarp jų – išsamumo bei proporcingumo principais, reiškiančiais, jog valdžios institucijos privalo užtikrinti žmogaus teisių ir laisvių bei privataus asmens, kaip silpnesnės santykio su viešąja administracija šalies, apsaugą, į prašymus atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamos visas prašymų nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamos prašymo turinį, o dėl prašymų priimtų sprendimų mastas ir jų įgyvendinimo priemonės turi atitikti būtinus ir pagrįstus administravimo tikslus. Taigi, nagrinėdamas prieglobsčio prašytojo prašymą pateikti apklausos duomenis bei atsisakydamas tokį

---

⁵ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos.

prašymą tenkinti, MD sprendime turi aiškiai nurodyti, kokiomis nacionalinės teisės normomis yra remiamasi, jas susieti su konkrečia prieglobsčio prašytojo situacija bei pagrįsti, kad jo prašomos informacijos nesuteikimas atitinka būtinus administravimo (pvz., jo prieglobsčio prašymo nagrinėjimo ir (ar) pan.) tikslus.

Įvertinęs byloje nustatytas aplinkybes, LVAT konstatavo, kad ginčytame MD rašte nurodytoje Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2016 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. 1V-131 patvirtinto Prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo ir panaikinimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 192 punkto nuostatoje sureglamentuotas nebaigtinis prieglobsčio prašytojui teiktinos informacijos sąrašas. Taisyklė, kad apklausos duomenų pateikimas prieglobsčio prašytojui iki sprendimo dėl prieglobsčio suteikimo išnagrinėjimo pakenktų MD atliekamam tyrimui ir kad dėl to ši informacija negali būti teikiama, nenustatyta nei Aprašo 192 punkte, kuris kaip teisinis pagrindas nurodytas ginčo rašte, nei kituose Aprašo aštuntojo skirsnio „Informacijos teikimas prieglobsčio prašytojams“ nuostatose. Nuostatų, savaime draudžiančių prieglobsčio prašytojui pateikti jo apklausos duomenis iki bus baigtas nagrinėti jo prašymas dėl prieglobsčio suteikimo, nėra ir UTPĮ.

Šiomis aplinkybėmis LVAT teisėjų kolegija darė išvadą, kad spręsdamas pareiškėjo prašymą MD netinkamai taikė teisės aktų nuostatas, neįvertino visų teisiškai reikšmingų faktinių aplinkybių, galėjusių lemti ir kitokio pobūdžio sprendimą, todėl byloje ginčyto rašto dalį, kuria atsisakyta tenkinti pareiškėjo prašymą, pripažino neteisėta ir naikintina.

LVAT tenkino pareiškėjo apeliacinį skundą, panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą – panaikino MD rašto dalį, kuria atsisakyta tenkinti pareiškėjo prašymą, ir įpareigojo pareiškėjo prašymą išnagrinėti iš naujo.

2025 m. sausio 8 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-410-821/2025

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-09219-2023-1

[Prieiga internete](#)

10. Lietuvos Respublikos pilietybė

10.6. Kiti su Lietuvos Respublikos pilietybe susiję klausimai

Dėl draudimo apsunkinti teisės į Lietuvos Respublikos pilietybę įgyvendinimą, neatsižvelgiant į individualias asmens aplinkybes

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimo, kuriuo atsisakyta atleisti pareiškėją nuo pareigos pateikti įrodymus apie kilmės valstybės kompetentingų institucijų sprendimą pripažinti pareiškėją netekusiu kilmės valstybės pilietybės.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, jog MD sprendimas turi būti vertinamas kaip viešojo administravimo procedūros tarpinis sprendimas, pareiškėjui nesukeliantis teisinių pasekmių.

LVAT nesutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad šioje administracinėje byloje ginčas kilo dėl prasidėjusios ir nepasibaigusios administracinės procedūros, susijusios su pareiškėjo kitos valstybės (Baltarusijos) pilietybės atsisakymu, įgijus Lietuvos Respublikos pilietybę, kurios metu dar tik bus priimtas galutinis sprendimas. Įvertinęs faktinę bylos medžiagą, taip pat Pilietybės įstatymo 23 straipsnio, be kita ko, šio straipsnio 9, 13 ir 14 dalių nuostatų prasmę, LVAT konstatavo, kad pareiškėjas tiesiog turi pareigą per nustatytą terminą pateikti duomenis apie tai, jog jis atsisakė kitos valstybės (Baltarusijos) pilietybės; kartu ši pareiga netaikytina, jeigu kitos valstybės teisėje nustatytos jos pilietybės atsisakymo ar netekimo įgijus kitos valstybės pilietybę procedūros neatitinka protingumo kriterijų (tai sprendžia įgalios Lietuvos valstybės institucijos). Taigi, Lietuvos institucijos prižiūri, kad ši pareiga būtų įvykdyta, arba atleidžia nuo šios pareigos vykdymo: įvykdžius šią pareigą, institucijos neatlieka jokių teisinių veiksmų, neįvykdžius – pradedama Lietuvos pilietybės netekimo procedūra.

LVAT vertinimu, atsakovas neatliko individualaus pareiškėjo situacijos vertinimo, ar pareiškėjas, būdamas formaliai iki šiol registruotas Baltarusijoje, būdamas šaukiamojo amžiaus į karinę tarnybą, turi galimybę atsisakyti savo Baltarusijos pilietybės, fiziškai nuvykdamas į Baltarusiją, kuri, kaip visuotinai žinoma, yra priešiška NATO valstybėms narė; atitinkamai nevertino, ar toks reikalavimas atsisakyti pilietybės yra protingas. Pareiškėjas yra laikomas lietuviu pagal kilmę, todėl šiuo atveju aktuali Konstitucijos 32 straipsnio 4 dalies nuostata, kad kiekvienas lietuvis gali apsigyventi Lietuvoje, reiškianti, jog visi užsienyje gyvenantys lietuviai, kad ir kur būtų jų nuolatine gyvenamoji vieta, turi teisę bet kada grįžti į Lietuvą – savo etninę tėvynę. Byloje taip pat akcentuota,

kad, net nustačius lietuviams teisinį reguliavimą tapti Lietuvos Respublikos piliečiais lengvesnėmis sąlygomis (supaprastinta tvarka), negalima sudaryti ir reikalauti ypatingai apsunkinto teisės į Lietuvos Respublikos pilietybę įgyvendinimo, neatsižvelgiant į individualias asmens aplinkybes. Todėl MD sprendimas, kuriame visiškai neįvertinta individuali pareiškėjo situacija, negali būti laikomas atitinkančiu VAJ reikalavimus.

LVAT tenkino pareiškėjo apeliacinį skundą, panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą – panaikino MD sprendimą ir įpareigojo iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą atleisti jį nuo pareigos pateikti įrodymus.

2025 m. sausio 15 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-1124-815/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03248-2024-8

[Prieiga internete](#)

12. Mokesčiai, įmokos ir kiti privalomieji mokėjimai

12.10. Mokestinių ginčų nagrinėjimas

12.10.4. Mokestinių ginčų nagrinėjimas teismuose

Dėl atleidimo nuo apskaičiuotų mokesčio delspinigių ir (ar) skirtos šio mokesčio baudos, kai mokestinio ginčo nagrinėjimas teismuose nepagrįstai užsitęsė

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas mokestinis ginčas kilo dėl teritorinės muitinės ataskaitos, kuria pareiškėjas (muitinės sandėlio savininkas) buvo pripažintas skolininku muitinei ir jam papildomai apskaičiuoti muitas, importo PVM bei su jais susijusios sumos (bauda ir delspinigiai).

LVAT konstatavo, jog ginčytu sprendimu pareiškėjas pagrįstai buvo pripažintas skolininku muitinei, todėl pirmosios instancijos teismas pagrįstai netenkino pareiškėjo skundo dėl mokėtino maito ir importo PVM.

Tačiau spręsdama dėl pareiškėjui skirtos mokesčio baudos ir apskaičiuotų importo PVM delspinigių, LVAT teisėjų kolegija akcentavo, kad mokestinio ginčo nagrinėjimas administraciniuose teismuose truko per ilgai (dėl įvairių pirmosios instancijos teismo padarytų pažeidimų byla keturis kartus buvo grąžinta nagrinėti iš naujo) ir neatitiko „įmanomai trumpiausio laiko“ reikalavimo, įtvirtinto EŽTK 6 straipsnyje. Todėl nagrinėtu atveju, atsižvelgęs į mokestinio ginčo nagrinėjimo trukmę ir ginčo šalių procesinį elgesį, LVAT sprendė, kad egzistavo pagrindas visiškai atleisti pareiškėją nuo jam skirtos mokesčių baudos bei priskaičiuotų importo PVM delspinigių.

LVAT pakeitė pirmosios instancijos teismo sprendimą.

2025 m. sausio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1003-552/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03963-2020-8

[Prieiga internete](#)

14. Aplinkos apsauga

14.4. Racionalus gamtos išteklių naudojimas ir apsauga

14.4.5. Žemės gelmių išteklių naudojimas ir apsauga

Dėl leidimo naudoti angliavandenilių išteklius gretutiniame plote išdavimo procedūros bei žaliojo kurso reikšmės sprendžiant tokio leidimo išdavimo klausimą

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl atsakovo Aplinkos ministerijos sprendimo ir su juo susijusios veikos, kuri pasireiškė nagrinėjant pareiškėjo prašymą inicijuoti Vyriausybės nutarimo projektą suteikti pareiškėjui leidimą be konkurso naudoti angliavandenilių išteklius gretutiniame plote, pagrįstumo ir teisėtumo, taip pat reikalavimo įpareigoti atsakovą teikti Vyriausybei jos nutarimo projektą dėl minėto leidimo išdavimo bei reikalavimo priteisti pareiškėjui iš atsakovo neturtinės žalos atlyginimą.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, sistemiskai įvertinęs Saugomų teritorijų įstatymo ir Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatas bei pagal jas nusprendęs, kad pareiškėjo siekis padidinti naftos gavybą (galimai du ir daugiau kartų lyginant su dabartine gavyba) ir tuo tikslu vystyti naujus angliavandenilių gręžinius (atlikti naujus gręžinius) kvalifikuotinas kaip teisiškai neįgyvendintinas tokioje ginčo teritorijoje, kurioje dėl jos (apie 95 proc.) priskyrimo saugomai teritorijai draudžiama įrengti naujus angliavandenilių (naftos ir / ar dujų) išteklių tyrimo ir naudojimo gręžinius, nes joje registruotos kultūros paveldo

vertybės ir ją sudaro Nemuno deltos regioninis parkas (teritoriją vandenyje – Kuršių marių biosferos poligonas). Teismas paminėjo pareiškėjo siekio vystyti naujus angliavandenilių gręžinius nesuderinamumą su atsakovo akcentuojamu Lietuvos siekiu gaminti energiją iš atsinaujinančių išteklių (Žaliosios energetikos vystymu), t. y. angliavandenilių gavybos skatinimo nekoreliavimą su Lietuvos žaliuoju kursu. Be to, teismas pažymėjo, kad atsakovo siekiai išsamiai vertinti visą pareiškėjo prašymo tenkinimui svarbią informaciją (duomenis), taip pat atsakovo personalo pokyčiai gali būti priskiriami prie pareiškėjo prašymo nagrinėjimo užsitęsimo objektyvių aplinkybių, kurios paneigia specialaus vilkinimo pasireiškimą. Teismas akcentavo Vyriausybės teisę (ne pareigą) išduoti pareiškėjo siekiamą leidimą. Be to, teismas nustatė, kad atsakovas nesukūrė pareiškėjui kitokių ar diskriminacinio pobūdžio sąlygų, todėl atsakovo elgesys su pareiškėju nebuvo išskirtinis. Taip pat pabrėžta atsakovo išsamiai motyvuoto sprendimo atitiktis VAĮ nustatytiems reikalavimams. Teismas nustatė, kad atsakovas per 30 kalendorinių dienų nepateikė pareiškėjui motyvuoto atsakymo dėl objektyvių nuo atsakovo valios nepriklausančių priežasčių.

Pareiškėjas laikėsi pozicijos, kad jo teisėti lūkesčiai buvo sužlugdyti, nes atsakovas specialiai vilkino pareiškėjo prašymo nagrinėjimą ir toks elgesys buvo išskirtinis palyginti su kitų ūkio subjektų panašių prašymų nagrinėjimu. Be to, atsakovo sureikšminti Lietuvos žaliojo kurso tikslai nebuvo numatyti specialiaame Žemės gelmių įstatyme ir jį įgyvendinančiuose teisės aktuose pareiškėjo prašymo pateikimo metu.

LVAT pažymėjo, jog byloje nebuvo ginčo dėl pareiškėjo ūkinės veiklos ribojimo tame tradicinių angliavandenilių išteklių naudojimo plote, kuriam yra išduotas leidimas. Tačiau buvo nesutariama dėl pareiškėjo ūkinės veiklos išplėtimui papildomame gretutiniame plote būtino Vyriausybės nutarimu suteikiamo leidimo iniciavimo procedūros užsitęsimo, esą sukkelto Aplinkos ministerijos vilkinimu.

Teisėjų kolegija nurodė, jog ginčui aktualios Žemės gelmių įstatymo nuostatos, kurios buvo nurodytos visuose atsakovo parengtuose ir derinti teiktuose Vyriausybės nutarimo projektuose, suponuoja, kad Vyriausybės diskreciniu sprendimu leidimas naudoti tradicinių angliavandenilių išteklius ne tame pačiame, bet greta esančiame kasybos sklype galėjo (bet ne besąlygiškai turėjo) būti suteiktas be konkurso greta esančio ploto kasybą vykdančiam (leidimą naudoti tradicinius angliavandenilius turinčiam) subjektui, jeigu jo „prašymas pagrįstas geologinėmis ar su tradicinių angliavandenilių išteklių gavyba susijusiomis priežastimis“. Ši minėto leidimo diskrecinio suteikimo sąlyga neįtvirtinta ir negali būti aiškinama kaip vienintelė.

Pažymėta, jog atsakovas, gavęs pareiškėjo prašymą, pagal Leidimų naudoti angliavandenilių išteklius išdavimo tvarkos aprašą, patvirtintą Vyriausybės 2005 m. spalio 28 d. nutarimu Nr. 1151, turėjo dvi galimybes: arba teikti Vyriausybei nutarimo projektą, arba pateikti pareiškėjui motyvuotą atsakymą, nurodydamas jo prašymo atmetimo priežastis, ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo reikiamų dokumentų gavimo arba šių dokumentų gavimo termino pabaigos. Atsakovui pasirinkus ir pradėjus įgyvendinti pirmąją galimybę inicijuoti Vyriausybės nutarimo projektą, pareiškėjo akcentuojamas 30 dienų terminas tapo neaktualus tol, kol buvo nebaigta (kartojama pagal gautas pastabas) Vyriausybės nutarimo inicijavimo procedūra. Jai pasibaigus, t. y. paaiškėjus, kad Vyriausybės nutarimo projektas nebus suderintas gavus kitų institucijų nepritarimą jam, atsakovas turėjo informuoti pranešėją, kad jo 2020 m. kovo 18 d. prašymas netenkinamas. Tai buvo motyvuotai padaryta pareiškėjo skundžiamu atsakovo 2021 m. spalio 11 d. sprendimu. Pripažinta, kad nėra pagrindo nustatyti pareiškėjo akcentuojamus atsakovo esą padarytus procedūrinius pažeidimus, dėl kurių susidarė pareiškėjo prašymo išnagrinėjimo užtęsimas 530 dienų.

Teisėjų kolegija išaiškino, kad pareiškėjo prašymas plėsti ekologiškai grėsmingą ūkinę veiklą besiribojančioje unikaloje teritorijoje ir tokio siekio atsakingam vertinimui svarbios informacijos neabejotina gausa, juo labiau Žaliojo kurso prioriteto ir asociacijos „Kintų bendruomenė“ kreipimosi kontekste, kvalifikuotina kaip ekstraordinarinė viešojo administravimo, tiesiogiai susijusio su Vyriausybės vykdomu valstybės valdžios įgyvendinimu, situacija, kurioje pagal atsakovo iniciatyvą veikė Vyriausybės kanceliarija, pagal savo kompetenciją pareikalavusi, kad pareiškėjas laikytųsi aukštesnio Vyriausybės nutarimo projekto derinimo standarto ir papildomai atliktų tam tikrus derinimo veiksmus.

Konstatuota, kad pareiškėjo privatus interesas išplėsti ekologiškai grėsmingą ūkinę veiklą ir ją vykdyti besiribojančiame gretutiniame plote, nevertintinas kaip prioritetas ar svarbesnis negu Aplinkos ministerijos ir pagal jos kreipimąsi veikusią kitų valstybės institucijų užtikrinamas viešasis interesas. Pastarasis šiuo atveju pagal Konstitucinio Teismo doktriną vertintinas kaip dinamiškas, kintantis. Todėl Seimas ir Vyriausybė, taip pat Aplinkos ministerija gali pagal savo įgaliojimus koreguoti energetikos politiką ir naftos išgavimo, kaip ūkinės veiklos, reguliavimo prioritetus vadinamojo Žaliojo kurso kontekste. Dėl naftos išgavimo veiklos specifiškumo, klimato kaitos ir kitų veiksnių šios ūkinės veiklos teisinis reguliavimas negali būti visą laiką vienodas, t. y. draudimų ir leidimų santykis gali kisti.

Dėl pareiškėjo argumentų, kad jo teisėti lūkesčiai buvo sužlugdyti, teisėjų kolegija pažymėjo, jog pareiškėjo teisėtus lūkestis gauti siekiamą Vyriausybės nutarimu suteikiamą leidimą, juo labiau lūkestis, kad atsakovo parengtas ir pateiktas Vyriausybės nutarimo projektas dėl tokio leidimo suteikimo bus be kitų valstybės institucijų kritiškų pastabų (atmetimų ar grąžinimų tobulinti) per mėnesį ar keletą mėnesių suderintas bei įtrauktas į Vyriausybės posėdžio darbotvarkę, negalėjo pagrįstai kilti nei iš kitoms naftos gavybos įmonėms suteiktų panašių leidimų, kurie nebuvo šios bylos nagrinėjimo dalykas, nei vien iš Lietuvos geologijos tarnybos atsakovui suteiktos informacijos apie pareiškėjo 2020 m. kovo 18 d. prašymą ir turimus geologinio tyrimo duomenis bei jais pagrįstų geologinių priešasčių nulemtą (esamą) pagrindą be konkurso išduoti leidimą pareiškėjui naudoti tradicinių angliavandenilių išteklius papildomame plote. Tokia Lietuvos geologijos tarnybos informacija, nors ir esanti palanki pareiškėjo ūkinės veiklos plėtros siekiams, neeliminuoja Vyriausybės nutarimo projekto derinimo ir galimo grąžinimo tobulinti (papildomai derinti) galimybių bei rizikų, kurias pareiškėjas turėjo rūpestingai numatyti ir įvertinti.

Be to, LVAT vertinimu, pareiškėjas, vykdydamas naftos išgavimo ūkinę veiklą ir siekdamas jos plėtros papildomame plote, turėjo rūpestingai susieti savo socialinę atsakomybę su atitinkamos gyvenamosios vietovės bendruomenės galimu nepasitenkinimu ir priešišku, kaip antai asociacijos „Kintų bendruomenė“ raštu ir jo nagrinėjimu valstybės institucijose. Pareiškėjas turėjo rūpestingai numatyti ir įvertinti riziką, kad jo prašomo Vyriausybės nutarimo projekto pakartotinio teikimo ir derinimo užsitęsimo situacijoje Žalioji kursas gali būti strateginiu Lietuvos valstybės (ir Europos Sąjungos) prioritetu.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2025 m. sausio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-920-1188/2025

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-03119-2021-2

[Prieiga internete](#)

14.10. Aplinkos apsaugos valstybinė kontrolė

Dėl nuotekų tvarkymo įmonės, kurios veikla laikinai sustabdyta, pareigos vykdyti aplinkos monitoringą ir teikti Aplinkos apsaugos agentūrai nuotekų tvarkymo apskaitos ataskaitas

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos (toliau – Departamentas) nutarimo, kuriuo pareiškėjui uždarajai akcinei bendrovei (toliau – Bendrovė), kaip taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (toliau – TIPK) leidimo turėtoji, skirta sankcija.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad atsakovas ginčytame nutarime pagrįstai konstatavo, jog Bendrovė, nevykdama aplinkos monitoringo ir neteikdama Aplinkos apsaugos agentūrai (toliau – Agentūra) nuotekų tvarkymo apskaitos ataskaitų, pažeidė teisės aktų reikalavimus, todėl pagrįstai patraukė Bendrovę administracinėn atsakomybėn dėl Aplinkos apsaugos įstatymo 57 straipsnio 1 dalyje numatyto pažeidimo ir skyrė 150 Eur ekonominę sankciją.

Pareiškėjas teigė, kad 2021 metais Bendrovė nevykdė veiklos, todėl neturėjo prievolės teikti ginčo ataskaitų.

Teisėjų kolegija nurodė, jog ūkio subjektui, gavusiam TIPK leidimą, numatyta teisė, bet ne prievolė eksploatuoti įrenginį (šiuo atveju – nuotekų valymo įrenginį) (žr., pvz., Aplinkos apsaugos įstatymo (toliau – AAĮ) 1 str. 23 p.), tačiau ūkio subjektai, eksploatuojantys įrenginį, privalo laikytis teisės aktuose ir TIPK leidime nurodytų sąlygų, be kita ko, reikalavimo nustatyta tvarka vykdyti gamtos išteklių naudojimo ir išmetamų (išleidžiamų, paskleidžiamų) į aplinką teršalų apskaitą (Vandens įstatymo 25 str. 3 d.). Teisės aktuose veiklos vykdytojas apibrėžiamas, be kita ko, kaip ūkio subjektas, eksploatuojantis ar kontroliuojantis įrenginį arba nuosavybės teise valdantis įrenginį (TIPK leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių, patvirtintų aplinkos ministro 2013 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-528 (toliau – Taisyklės), 17.2 p.). Teisės aktų nuostatos, numatančios leidimų panaikinimą (AAĮ 19¹ str. 14 d., Taisyklių 106 p.), nesieja leidimo panaikinimo su ūkio subjekto veiklos nevykdymu, tačiau nustato, kad leidimas panaikinamas, esant atitinkamoms sąlygoms.

Pažymėta, jog Bendrovei išduotame TIPK leidime, be kita ko, nustatyta, kad Bendrovė privalo vykdyti į aplinką išmetamų teršalų apskaitą (28 p. 1 d.) ir vykdyti taršos šaltinių išleidžiamų teršalų monitoringą pagal Departamento suderintą ūkio subjekto aplinkos monitoringo programą, kuri pridedama TIPK leidimo 1 priede (28 p. 2 d.).

Byloje nebuvo ginčo, kad Bendrovei nuosavybės teise priklauso nuotekų valymo įrenginys, jis yra eksploatuojamas, net ir sustabdžius Bendrovės veiklą, t. y. veikia (ši aplinkybė konstatuota patikrinimo akte). Byloje nebuvo duomenų, kad Bendrovei išduotas TIPK leidimas yra pakeistas ar panaikintas, taip pat nebuvo duomenų, kad Bendrovė nuosavybės teise nevaldo nuotekų valymo įrenginio. Atsižvelgusi į išdėstytas aplinkybes ir teisinį reguliavimą, teisėjų kolegija sutiko su atsakovo pozicija, kad įmonė, kuri nevykdo veiklos, tačiau nėra sustabdžiusi įrenginio eksploatavimo, turi užtikrinti, kad įrenginys būtų eksploatuojamas laikantis TIPK leidime ir teisės aktuose nustatytų reikalavimų, be kita ko, reikalavimo vykdyti taršos šaltinių išleidžiamų teršalų monitoringą pagal Departamento suderintą ūkio subjekto aplinkos monitoringo programą (TIPK leidimo 28 d. 2 d., AAJ 19 str. 3 d.).

Teisėjų kolegija darė išvadą, jog pirmosios instancijos teismas pagrįstai konstatavo, kad laikinas įmonės veiklos sustabdymas neatleidžia jos nuo pareigos laikytis įstatymuose ar kituose teisės aktuose nustatytų reikalavimų, todėl, nenustačius, kad Bendrovei, kaip asmeniui, kurio pagrindinė ūkinė veikla yra susijusi su buitinių nuotekų surinkimu bei valymu, išduotas TIPK leidimas yra panaikintas, Bendrovė turėjo pareigą vykdyti TIPK leidime ir Nuostatuose nurodytus veiksmus – vykdyti aplinkos monitoringą ir kasmet teikti Agentūrai aplinkos monitoringo ataskaitas.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2025 m. sausio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-89-789/2025

Teismo proceso Nr. 3-63-3-00203-2023-7

[Prieiga internete](#)

19. Registrai

19.2. Juridinių asmenų registras

Dėl VĮ Registrų centro kompetencijos ribų, nagrinėjant prašymą įregistruoti Juridinių asmenų registre bankrutuojančio juridinio asmens statusą

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas kilo dėl VĮ Registrų centro sprendimo, kuriuo atsisakyta registruoti Juridinių asmenų registre UAB „Specialistai“ (toliau – Bendrovė) teisinį statusą „bankrutuojantis“, teisėtumo ir pagrįstumo.

Byloje nustatyta, kad Bendrovės administracijos vadovo iniciatyva buvo sušauktas įmonės kreditorių susirinkimas, kuriame nuspręsta įmonės bankroto procesą vykdyti ne teismo tvarka, o Bendrovės nemokumo administratoriumi paskirti UAB „MaxContract“. Nemokumo administratorius, VĮ Registrų centrui pateikė prašymą įregistruoti Bendrovės teisinį statusą „bankrutuojantis“ bei įrašyti duomenis apie nemokumo administratorių.

VĮ Registrų centras nustatė Bendrovei terminą prašymo trūkumams pašalinti, nuroydamas, kad pateikti ne visi teisės aktuose nustatyti dokumentai, o pateikti dokumentai neatitinka teisės aktų reikalavimų, nes pažeisti Bendrovės kreditorių susirinkimo sušaukimo terminai, be to, nepateikti dokumentai, patvirtinantys, jog apie susirinkimo sušaukimą buvo pranešta visiems kreditoriams. Tačiau pareiškėjas nesutiko su nurodytais trūkumais, taigi atsakovas priėmė byloje ginčytą sprendimą.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė kaip nepagrįstą, todėl pareiškėjas dėl šio teismo sprendimo padavė apeliacinį skundą.

LVAT teisėjų kolegija, įvertinusi ginčui aktualų teisinį reguliavimą ir teismų praktiką, pažymėjo, kad kreditorių susirinkimo sprendimas vykdyti bankroto procesą ne teismo tvarka pagal savo sukeltą pasekmę iš esmės atitinka teismo nutartį, kuria išsprendžiamas klausimas dėl juridinio asmens nemokumo (bankroto) bylos iškėlimo ir toks sprendimas sukelia Juridinių asmenų nemokumo įstatyme (toliau – JANĮ) nustatytas juridinio asmens bankroto bylos iškėlimo pasekmes, kurios reiškia, kad juridinio asmens valdymo tvarka iš esmės keičiasi, nes jam pradedamas taikyti specialus JANĮ nustatytas nemokumo proceso reglamentavimas, o kreditorių susirinkimo priimto sprendimo vykdyti juridinio asmens bankroto procesą ne teismo tvarka teisėtumo kontrolę, kurios tikslas – tokio kreditorių susirinkimo teisėtumo įvertinimas, gali atlikti teismas.

Byloje nustatytų faktinių aplinkybių kontekste, atsižvelgdama į kreditorių susirinkimo sprendimo vykdyti bankroto procesą ne teismo tvarka sukeltą teisinę pasekmę bei specialiam įstatyme (JANĮ) nustatytą tokio kreditorių susirinkimo sprendimo teisėtumo kontrolės tvarką, teisėjų kolegija priėjo prie išvados, jog šiuo atveju VĮ Registrų centras, tikrindamas duomenų tikrumą ir dokumentų atitiktį įstatymų reikalavimams, turėjo

apsiriboti tik formaliu kreditorių surinkimo protokole įrašyto sprendimo vykdyti bankroto procesą ne teismo tvarka formos bei turinio vertinimu. LVAT atkreipė dėmesį, kad ginčytame sprendime VĮ Registrų centro nurodytos aplinkybės dėl informavimo apie kreditorių susirinkimą tvarkos tikėtino pažeidimo galėtų būti pagrindas ginčyti minėtą kreditorių susirinkimo sprendimą teisme CPK nustatyta tvarka. Šių aplinkybių aiškinimasis, taip pat jų pagrindu atlikto pareiškėjo pateikto kreditorių susirinkimo sprendimo teisėtumo vertinimas peržengia Juridinių asmenų registro tvarkytojo kompetencijos, registruojant bankrutuojančio juridinio asmens statusą, ribas.

Byloje nustačius, kad pareiškėjas kartu su prašymu dėl bankrutuojančio juridinio asmens statuso įregistravimo pateikė visus teisės aktų reikalaujamus dokumentus, ir juose nurodyti visi duomenys, kurie pagal JANĮ 27 straipsnio 4 dalį turi būti įrašyti į Juridinių asmenų registrą, teisėjų kolegija sprendė, jog pareiškėjo pateiktų dokumentų forma bei turinys formaliuoju aspektu atitiko JANĮ nuostatas, todėl atsakovas privalėjo įregistruoti Bendrovės teisinį statusą „bankrutuojantis“ bei duomenis apie nemokumo administratorių.

Šiomis aplinkybėmis pareiškėjo apeliacinis skundas tenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas, kuriuo pareiškėjo skundas tenkintas, panaikinant ginčytą VĮ Registrų centro sprendimą.

2025 m. sausio 15 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-369-442/2025

Teismo proceso Nr. 3-62-3-01580-2023-5

[Prieiga internete](#)

20. Civilinė atsakomybė už žalą, atsiradusią dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų

20.5. Kiti su civiline atsakomybe susiję klausimai

20.5.1. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių asmenų skundų dėl žalos atlyginimo už netinkamas kalinimo sąlygas nagrinėjimas

Dėl kalinamų asmenų teisės pervesti pinigus, kaip labdarą, kitiems nuteistiesiems (suimtiesiems)

Nagrinėtu atveju pareiškėjas kreipėsi į teismą, be kita ko, prašydamas priteisti neturtinės žalos atlyginimą dėl to, jog kalėjimo viršininkas neleido jam pervesti kitam nuteistajam 12 Eur kaip labdarą, kad šis susimokėtų elektros naudojimo mokesčių ir įsigytų higienos priemonių. Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė, šiuo aspektu nenustatęs neteisėtų atsakovo veiksmų.

LVAT teisėjų kolegija, pritardama pirmosios instancijos teismo vertinimui, pažymėjo, jog pagal BVK 50 straipsnio 2 dalies 4 punktą nuteistiesiems draudžiama perleisti savo turtą kitiems nuteistiesiems, suimtiesiems ar laisvės atėmimo vietų įstaigos darbuotojams (pareigūnams, valstybės tarnautojams, darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis) arba jį įsigyti iš šių asmenų; teikti mokamas ar kitaip atlyginamas paslaugas tiek kitiems nuteistiesiems ar suimtiesiems, tiek laisvės atėmimo vietų įstaigos darbuotojams arba gauti tokias paslaugas iš šių asmenų. Ši norma nenustato išimčių, todėl kalėjimo viršininko sprendimu pagrįstai buvo atsakyta leisti pareiškėjui pervesti pinigus kitam nuteistajam. Pareiškėjo argumentai, jog prieš tai jam buvo leidžiama pervesti pinigus kitam nuteistajam, vertinti kaip neturintys teisinės reikšmės, nes kiekvienu konkrečiu atveju pareiškėjo prašymas pervesti pinigus buvo vertinamas iš naujo ir, kaip matyti iš teisinio reguliavimo, jam pagrįstai buvo atsakyta leisti pervesti pinigus kitam nuteistajam.

Pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2025 m. sausio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. TA-38-502/2025

Teismo proceso Nr. 3-62-3-02561-2023-5

[Prieiga internete](#)

21. Valstybės tarnautojo statuso įgijimas, pasikeitimas, praradimas ir atsakomybė

21.2. Tarnybinės nuobaudos

Dėl tarnybinės nuobaudos – perkėlimo į žemesnes pareigas – galiojimo

Administracinėje byloje buvo nagrinėjamas pareiškėjo A. K. skundas dėl Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato (toliau – atsakovas, Komisariatas) viršininko 2024 m. sausio 25 d. sprendimo (toliau –

Sprendimas) teisėtumo ir pagrįstumo. Minėtu Sprendimu buvo atmestas A. K. prašymas praėjus vieneriems metams nuo nuobaudos (perkėlimo į žemesnes pareigas) paskyrimo grąžinti jį į pareigas, kurios buvo jam suteiktos iki tarnybinės nuobaudos, bei išmokėti darbo užmokesčio skirtumą nuo nuobaudos galiojimo pabaigos iki pareiginės algos koeficiento atstatymo.

Pirmosios instancijos teismas skundą atmetė nustatęs, jog Sprendimas atitinka VAĮ 10 straipsnio reikalavimus, jis pagrįstas objektyviais duomenimis ir teisės aktų normomis, todėl jį keisti ar naikinti remiantis skunde nurodytais argumentais nėra teisinio pagrindo.

Nagrindamas A. K. apeliacinį skundą, LVAT nustatė, jog Komisariato viršininko 2022 m. spalio 25 d. įsakymu pareiškėjui skirta tarnybinė nuobauda – perkėlimas į žemesnes pareigas, 2023 m. gruodžio 13 d. prašymu pareiškėjas prašė grąžinti jį į pareigas, kurios buvo suteiktos iki nuobaudos paskyrimo (grąžinant laipsnį ir pareiginės algos koeficientą, kuris buvo sumažintas po nuobaudos paskyrimo, taip pat išmokant darbo užmokesčio skirtumą nuo nuobaudos galiojimo pabaigos iki pareiginės algos koeficiento atstatymo), šį prašymą motyvuojant tuo, jog tarnybinė nuobauda išnyksta praėjus vieneriems metams nuo jos paskyrimo.

Teisėjų kolegijos vertinimu, apeliantas kvestionuoja atsakovo ir pirmosios instancijos teismo išsakytą poziciją dėl tarnybinės nuobaudos – perkėlimo į žemesnes pareigas – galiojimo. Šiuo aspektu LVAT nurodė, jog Vidaus tarnybos statuto 41 straipsnio 2 dalies 4 ir 5 punktuose nurodytos griežčiausios tarnybinės nuobaudos faktiškai įvykdomos vienkartinio taikymo aktais, kuriuos įvykdžius išlieka pasekmės (šiuo atveju perkėlimas į žemesnes pareigas). Šių nuobaudų skyrimo atveju, praėjus Vidaus tarnybos statuto 43 straipsnio 1 dalyje nustatytam vienerių metų terminui išnyksta tik baustumo faktas, tačiau išlieka tarnybinės nuobaudos įvykdymo pasekmės (perkėlimas į žemesnes pareigas). Įstatymų leidėjas tokių tarnybinių nuobaudų skyrimo atveju šių pasekmių nesieja su baustumo išnykimu.

Apibendrinama nutartyje aptartas bylos faktines ir teises aplinkybes, teisėjų kolegija konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas tinkamai įvertino byloje surinktus įrodymus bei nustatė teisiškai reikšmingas aplinkybes bylai išspręsti, teisingai aiškino ir taikė ginčo santykius reglamentuojančias materialiosios teisės normas.

2025 m. sausio 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1126-821/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00421-2024-8

[Prieiga internete](#)

21.3 Valstybės tarnautojų atleidimas iš pareigų

21.3.2. Atleidimas, pritaikius tarnybinę atsakomybę

Dėl draudimo naudoti viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų pagal įstatymą saugomus (srauto) duomenis tiriant tarnybinius nusižengimus

Dėl draudimo naudoti atliekant kriminalinės žvalgybos veiksmams surinktus duomenis papildomai konstatuojant kitus nei korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos požymius turinčius tarnybinius nusižengimus

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas kilo dėl generalinio prokuroro 2019 metais priimtų įsakymų, kuriais pareiškėjui (apygardos prokurorui) buvo skirta tarnybinė nuobauda – atleidimas iš tarnybos – bei jis buvo atleistas iš tarnybos Lietuvos Respublikos prokuratūroje. Šie įsakymai buvo priimti pripažinus, kad pareiškėjas savo veiksmais sulaužė priesaiką, pažemino prokuroro vardą bei pažeidė įvairias baudžiamojo proceso taisykles, Prokurorų etikos kodekso⁶, taip pat kitų norminių aktų reikalavimus.

Konkrečiai, be kita ko, konstatuota, kad pareiškėjas, organizuodamas, kontroliuodamas ikiteisminį tyrimą ir šiam tyrimui vadovaudamas: nuolat nagrinėdamas įtariamojo šiame ikiteisminiame tyrime gynėjo advokato teiktus skundus ir prašymus, nepaisydamas profesinės etikos principų, interesų konflikto ir baudžiamojo proceso paskirties, sistemingai darbo metu neformalioje aplinkoje (automobilių stovėjimo aikštelėse, kavinėse ir kitose vietose), konspiruotai derindamas susitikimus, galimai siekdamas ir asmeninės naudos, susitikinėjo su šiuo advokatu ir šių susitikimų metu bendraudamas familiariai, aptarinėjo kontroliuojamo ikiteisminio tyrimo eigą, atliktus proceso veiksmus ir jų rezultatus, tarėsi dėl prašymų (skundų) padavimo ir nagrinėjimo, kalbėjosi apie savo ir teismų priimtus sprendimus, savo tarnybinius santykius su tyrimą atliekančiais policijos pareigūnais, vertino jų atliktus veiksmus, informuodavo advokatą apie nurodyto ikiteisminio tyrimo eigą, įtariamojo ir kitų

⁶ Prokurorų etikos kodeksas, patvirtintas generalinio prokuroro 2004 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. 1-68.

proceso dalyvių padėtį, taip pat aptarinėjo atskirų proceso veiksmų (galimo pokalbių pasiklausymo, kratų) atlikimo galimybes, ikiteisminio tyrimo perspektyvą ir kt. Įsakyme dėl tarnybinės nuobaudos skyrimo taip pat buvo nurodyta, jog suvokdamas, kad toks (prieš tai paminėtas) elgesys kelia pagrįstų abejonių dėl nešališkumo ir leidžia įtarti pareiškėją turint korupcinių interesų, jis nenusišalino nuo ikiteisminio tyrimo, advokato ir įtariamojo skundų bei prašymų nagrinėjimo, ir tai leido šiam advokatui įtikinti jo ginamą įtariamąjį, kad prokuroro (pareiškėjo) ir šio advokato bendravimas yra paremtas materialiniu suinteresuotumu ir kad įtariamasis per jo advokatą turi atlyginti pareiškėjui už tokias „paslaugas“.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė.

Nustatyta, kad tarnybinio pažeidimo padarymas buvo grindžiamas, be kita ko, kriminalinės žvalgybos metu gauta informacija, perduota Kriminalinės žvalgybos įstatymo 19 straipsnio 3 dalies pagrindu⁷, bei ikiteisminių tyrimų duomenimis. Pareiškėjas, be kita ko, kvestionavo tokių duomenų panaudojimą atliekant tarnybinio nusižengimo tyrimą, pirmiausia manydamas, kad iš telefoninio ryšio operatorių ikiteisminio tyrimo metu gautų (srauto) duomenų panaudojimas tiriant tarnybinius nusižengimus prieštaravo iš Direktyvos 2002/58/EB⁸ kylantiems reikalavimams.

Minėtos informacijos išslaptinimo ir perdavimo naudoti tarnybinio nusižengimo tyrimo metu galiojusio Elektroninių ryšių įstatymo 65 straipsnio 2 dalis (2004 m. balandžio 15 d. įstatymo Nr. IX-2135 redakcija) įtvirtino, jog siekiant užtikrinti, kad duomenys būtų prieinami sunkių ir labai sunkių nusikaltimų, kaip jie apibrėžti BK, tyrimo, atskleidimo ir baudžiamojo persekiojimo tikslais, viešųjų ryšių tinklų ir (ar) viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai privalo išsaugoti ir įstatymų nustatyta tvarka neatlygintinai teikti kompetentingoms institucijoms jų generuojamus arba tvarkomus šio įstatymo 1 priede išvardytus duomenis, t. y.: 1. Duomenys, būtini ryšio šaltiniui išaiškinti ir nustatyti: <...>. 2. Duomenys, būtini ryšio paskirties taškui nustatyti: <...>. 3. Duomenys, būtini ryšio datai, laikui ir trukmei nustatyti: <...> 4. Duomenys, būtini ryšio tipui nustatyti: <...>. 5. Duomenys, būtini naudotojų ryšio įrangai ar tam, kas turėtų būti ryšio įranga, nustatyti: <...> 6. Duomenys, būtini judriojo ryšio įrangos vietai nustatyti: <...>.

Išplėstinė teisėjų kolegija, be kita ko, remdamasi ESTT atsakymu⁹ į apžvelgiamoje byloje pateiktą prejudicinį klausimą, konstatavo, kad minėti duomenys, elektroninių ryšių paslaugų tiekėjų saugomi ir pateikti kompetentingoms institucijoms siekiant kovoti su sunkiais nusikaltimais, negali būti perduoti kitoms institucijoms ir naudojami norint įgyvendinti tokius tikslus kaip nagrinėtu atveju, t. y. kovoti su korupcinio pobūdžio tarnybiniais nusižengimais.

Šiuo klausimu LVAT pripažino, kad į Direktyvos 2002/58/EB bei ją įgyvendinančių Elektroninių ryšių įstatymo nuostatų taikymo sritį pateko tarnybinio nusižengimo tyrimą atlikusiai komisijai pateikta ikiteisminio tyrimo informacija apie srauto duomenis (informacija apie telefoninių kontaktų kiekį, įvykusių telefoninių pokalbių skaičių, jų datas, kontaktų SMS žinutėmis nebuvimą), todėl ši ir su ja susijusi informacija negalėjo būti perduota (pateikta) bei panaudota atliekant pareiškėjo tarnybinio nusižengimo tyrimą.

Išplėstinė teisėjų kolegija taip pat konstatavo, kad nagrinėtu atveju nebuvo pagrindo pripažinti, jog yra pažeidžiamos kitos asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančios teisės aktų nuostatos vien dėl to, kad atsakovas, su pareiškėju (fiziniu asmeniu) susijusius aptariamus duomenis, kuriuos teisėsaugos institucijos surinko ir tvarkė Direktyvos 2016/680¹⁰ ir ją įgyvendinančio nacionalinio įstatymo tikslais, panaudojo siekdamas atlikti tarnybinio nusižengimo tyrimą bei tarnybinei atsakomybei taikyti – nagrinėtu atveju tokių duomenų perdavimas tarnybinio nusižengimo tyrimui atlikti buvo numatytas nacionalinės teisės aktuose, o tokių duomenų tvarkymas vykdant Prokuratūros įstatymo nuostatas, reglamentuojančias tarnybinių nusižengimų tyrimą bei prokurorų tarnybinės atsakomybės taikymą, pateko į BDAR 6 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos e punkte nurodytą atvejį – tvarkyti duomenis būtina siekiant atlikti užduotį, vykdomą viešojo intereso labui arba vykdant duomenų valdytojų pavestas viešosios valdžios funkcijas.

⁷ Vadovaujantis Kriminalinės žvalgybos įstatymo 19 straipsnio 3 dalimi, kriminalinės žvalgybos informacija apie korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos požymių turinčią veiką, prokurorui sutikus, kriminalinės žvalgybos pagrindinės institucijos vadovo sprendimu gali būti išslaptinama ir panaudojama tiriant drausminius ir (ar) tarnybinius nusižengimus.

⁸ 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje.

⁹ ESTT 2023 m. rugsėjo 7 d. sprendimas byloje *Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra, C-162/22*.

¹⁰ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/680 dėl fizinių asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, ir kuria panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR.

Kita vertus, LVAT priminė, kad tarnybiniams nusižengimams tirti gali būti panaudojama tik išslaptinta kriminalinės žvalgybos informacija apie kurios nors Korupcijos prevencijos įstatyme nurodytos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos požymių turinčią veiką. Kitokio pobūdžio tarnybinių nusižengimų (neturinčių korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos požymių) tyrimui Kriminalinės žvalgybos įstatymo pagrindu surinkta informacija negali būti naudojama. Be to, kriminalinės žvalgybos informacija gali būti išslaptinama ir panaudojama tik tiriant tarnybinius nusižengimus, už kuriuos valstybės tarnautojui (pareigūnui) gali būti paskirta griežčiausia tarnybinė nuobauda – atleidimas iš pareigų valstybės tarnyboje. Kaip pažymėjo išplėstinė teisėjų kolegija, kokios (konkrečiai) veikos yra vertinamos, kaip turinčios korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos požymių, sprendina taikant Korupcijos prevencijos įstatyme įtvirtintame teisiniame reguliavime apibrėžiamus tokių veikų objektyviosios pusės kvalifikacinius požymius.

Kiek tai buvo susiję su apeliacinio proceso ribomis, vienintelė ginčytame įsakyme paminėta Korupcijos prevencijos įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje (2011 m. birželio 21 d. įstatymo Nr. XI-1475 redakcija) nurodyta veika – piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi, t. y. valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens savo tarnybinės padėties, įstatymais ir kitais teisės aktais suteiktų teisių, pareigų ir įgaliojimų panaudojimas arba nepanaudojimas priešingai tarnybos interesams, jos veiklos principams, esmei ir turiniui. Toks piktnaudžiavimas pripažintinas korupcinio pobūdžio nusikalstama veika Korupcijos prevencijos įstatymo 2 straipsnio 2 dalies (2011 m. birželio 21 d. įstatymo Nr. XI-1475 redakcija) bei, atitinkamai, Kriminalinės žvalgybos įstatymo 19 straipsnio 3 dalies taikymo tikslais tuo atveju, jei jis (piktnaudžiavimas) padarytas „<...> viešojo administravimo sektoriuje arba teikiant viešąsias paslaugas bei turint tikslą gauti sau ar kitiems asmenims naudą, t. y. ir tais atvejais, kai piktnaudžiuojama siekiant naudą savo giminėms, šeimos nariams ar kitiems asmenims, su kuriais valstybės tarnautojas (pareigūnas) susijęs draugystės, partnerystės ar pan. ryšiais. Pareiga pagrįsti, be kita ko, kad kriminalinės žvalgybos informacija buvo panaudota Kriminalinės žvalgybos įstatymo 19 straipsnio 3 dalyje nurodytais tikslais tenka šią informaciją panaudojusiam subjektui.

Vertindama kriminalinės žvalgybos informacijos panaudojimą byloje nagrinėtu atveju, išplėstinė teisėjų kolegija pirmiausia pažymėjo, kad atsakovo konstatuotas Vidaus tvarkos taisyklių (reikalavimo laikytis darbo laiko režimo) pažeidimas iš esmės buvo grindžiamas išslaptinta kriminalinės žvalgybos informacija dėl pareiškėjo susitikimų su advokatu fakto, vietos, datos, laiko ir trukmės. Toks šios informacijos panaudojimas akivaizdžiai neatitiko minėtų Kriminalinės žvalgybos įstatymo 19 straipsnio 3 dalies tikslų, todėl vien dėl šios priežasties ši ginčyto įsakymo dalis (konstatuotas Vidaus tvarkos taisyklių pažeidimas) laikyta nepagrįsta. Išplėstinė teisėjų kolegija taip pat pažymėjo, kad išslaptinta kriminalinės žvalgybos informacija negali būti naudojama ne korupcinio pobūdžio nusikalstamos veiklos požymių turintiems pažeidimams konstatuoti, bet tik patvirtinti tokių pažeidimų regimybę.

Nagrinėtu atveju taip pat buvo nustatyta, kad aplinkybė, jog pareiškėjas susitikimų su advokatu metu aptarinėjo jo (pareiškėjo) santykius su ikiteisminį tyrimą atliekančiais pareigūnais, grįsta išimtinai kriminalinės žvalgybos informacija. Kadangi atsakovas nepateikė jokių platesnio šios aplinkybės vertinimo, išplėstinė teisėjų kolegija vertino, kad kriminalinės žvalgybos informacijos panaudojimas pareiškėjo nekorektiškam (neetiškam) elgesiui konstatuoti nėra suderinamas su minėtais Kriminalinės žvalgybos įstatymo 19 straipsnio 3 dalies tikslais. Be to, kaip akcentavo LVAT, su minėto Kriminalinės žvalgybos įstatymo tikslais nėra suderinamas kriminalinės žvalgybos informacijos panaudojimas vien neformalaus bendravimo, įskaitant ir susitikimų neformalioje aplinkoje, ir (ar) familiaraus bendravimo faktui, neatsižvelgiant į tokio bendravimo turinį, konstatuoti, taip pat, kaip minėta, šališkumo regimybei pripažinti.

Tačiau kitos, tiek kriminalinės žvalgybos informacija, tiek kitais tarnybinio nusižengimo tyrimo metu surinktais įrodymais nustatytos aplinkybės leido pripažinti, kad pareiškėjas pažemino prokuroro vardą, pažeidė įvairius įstatymų ir norminių aktų reikalavimus, o konstatuotas prokuroro vardą žeminantis elgesys, be kita ko, susijęs su šiurkščiu Prokurorų etikos kodekso nuostatų pažeidimu ir *inter alia* (be kita ko) nulėmęs pasitikėjimo juo praradimą institucijoje bei prokurorų ir ikiteisminį tyrimą atliekančių pareigūnų tarpe, taip pat išorėje – policijos ir Specialiųjų tyrimų tarnybos pareigūnų tarpe, nagrinėtu atveju išplėstinės teisėjų kolegijos buvo įvertintas kaip neleidęs pareiškėjui toliau tęsti savo tarnybą Lietuvos Respublikos prokuratūroje.

LVAT atmetė pareiškėjo apeliacinį skundą.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2025 m. sausio 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-24-492/2025

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-03526-2019-1

[Prieiga internete](#)

II. Administracinių bylų teisena

43. Teisė kreiptis į teismą ir jos realizavimas

43.3. Skundo priėmimas ir trūkumų šalinimas

43.3.1. Skundo laikymas nepaduočiu nepašalinus trūkumų

Dėl bendrovės prokuristo teisės atstovauti administraciniame teisme juridiniam asmeniui

Pirmosios instancijos teismas atsakovo UAB „Interlan“ atskirąjį skundą laikė nepaduočiu ir grąžino jį padavusiam asmeniui.

Atskirasis skundas laikytas nepaduočiu, nustačius, kad jį padavęs asmuo neištaisė pirmosios instancijos teismo nutartimi nustatytų trūkumų, t. y. nepateikė duomenų, kad atsakovas yra atstovaujamos įmonės darbuotojas ir turi aukštąjį universitetinį teisinį išsilavinimą.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad atsakovas, šalindamas pirmosios instancijos teismo nutartimi nustatytus atskirojo skundo trūkumus, pateikė prokurą¹¹, kurią pasirašė UAB „Interlan“ direktorius, bei duomenis iš Creditinfo, iš kurių matyti, kad atskirąjį skundą padavęs asmuo yra UAB „Interlan“ prokuristas. Duomenų, kad atskirąjį skundą pasirašęs asmuo yra įmonės darbuotojas ir turi aukštąjį universitetinį teisinį išsilavinimą, nenustatyta.

Įvertinusi aktualų teisinį reguliavimą bei byloje nustatytas aplinkybes, teisėjų kolegija neturėjo pagrindo nepritarti pirmosios instancijos teismo padarytomis išvadoms, kad atskirąjį skundą pateikęs asmuo neištaisė nustatytų atskirojo skundo trūkumų. Pažymėta, kad ABTJ 47 straipsnis *expressis verbis* (aiškiais žodžiais; tiesiogiai) nustato baigtinį sąrašą subjektų, turinčių teisę atstovauti administraciniame teisme juridiniam asmeniui (be kita ko, pasirašyti ir pateikti atskirąjį skundą). Nagrinėtu atveju pareiškėjo pateikti įrodymai (prokurą, duomenys iš Creditinfo) nepatvirtino, kad atskirąjį skundą pasirašęs asmuo turėjo įgaliojimus atstovauti UAB „Interlan“ administraciniame teisme ABTJ 47 straipsnio nustatyta tvarka, kadangi minėti duomenys nepatvirtino, kad jis yra UAB „Interlan“ darbuotojas ir turi aukštąjį universitetinį teisinį išsilavinimą ar gali būti atstovas pagal pavedimą kitais pagrindais (pvz., yra advokatas, advokato padėjėjas), kaip tą aiškiai reglamentuoja ABTJ 47 straipsnis. Būtent šios specialiosios ABTJ nuostatos taikytinos administracinėje byloje, o bendrosios nuostatos, numatytos CK (2.176–2.185 str.) ir reguliuojančios prokurios institutą, netaikytinos.

Atsakovo atskirasis skundas atmestas, o pirmosios instancijos teismo nutartis palikta nepakeista.

2025 m. sausio 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-2-815/2025

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01559-2024-1

[Prieiga internete](#)

Dėl galimybės prie elektroninių ryšių priemonėmis teikiamo skundo pridėti skundžiamo sprendimo nuotraukas

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą laikė nepaduočiu, neištaisius teismo nutartyje nurodytų skundo trūkumų.

Nagrinėtu atveju pirmosios instancijos teismas nustatė šiuos skundo trūkumus: su skundu pateiktas nekokybiškas skundžiamas sprendimas, todėl teismas negalėjo įvertinti, koks yra jo turinys; nepateikti duomenys, kada jis pareiškėjui buvo įteiktas; reikalavimas „išspręsti bylą iš esmės, panaikinant prievolę, kilusią iš 2022 m. rugsėjo 13 d. sutarties Nr. URS(19.2)-8181, vadovaujantis šios sutarties 6 punktu“ neatitiko ABTJ 88 straipsnio nuostatų; sumokėtas per mažas žyminis mokestis.

Pareiškėjas atskirajame skunde, be kita ko, teigė, jog jis patikslintame skunde nurodė, kad skundžiamą sprendimą atsakovas jam išsiuntė tik registruotu paštu, todėl jis neturi sprendimo ADOC formatu. Pareiškėjo vertinimu, pateiktas sprendimas yra kokybiškas ir įskaitomas.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad iš bylos duomenų matyti, jog pareiškėjas su skundu pateikė ginčijamo sprendimo nuotraukas, iš kurių aiškiai matyti jo turinys bei sprendimo metaduomenys. Taip pat pareiškėjas skunde pakankamai aiškiai ir suprantamai suformulavo reikalavimą – panaikinti Užimtumo tarnybos prie

---

¹¹ Prokurą yra įgaliojimas, kuriuo juridinis asmuo (verslininkas) suteikia teisę savo darbuotojui ar kitam asmeniui atstovaujamojo vardu ir dėl jo interesų atlikti visus teisinius veiksmus, susijusius su juridinio asmens (verslininko) verslu (CK 2.176 str. 1 d.).

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos sprendimą. Šis reikalavimas formaliai atitinka ABTĮ 88 straipsnyje nurodytas galimas priimti teismo sprendimų rūšis.

Remiantis bylos duomenimis, nustatyta, kad kiti trūkumai buvo ištaisyti, su patikslintu skundu papildomai sumokėtas 1,50 Eur žyminis mokestis (iš viso sumokėta 22,50 Eur žyminio mokesčio).

Įvertinusi tai, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai nutarė pareiškėjo skundą laikyti nepaduočiu, neištaisius skundo trūkumų, teisėjų kolegija pirmosios instancijos teismo nutartį panaikino, o skundo priėmimo klausimą perdavė pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2025 m. sausio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-49-822/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-04980-2024-2

[Prieiga internete](#)

43.5. Atsisakymas priimti skundą

43.5.1. Kai skundas nenagrinėtinas ABTĮ nustatyta tvarka

43.5.1.1. Aktai ar veiksmai, dėl kurių negalima pateikti skundo administraciniam teismui

Dėl galimybės tiesiogiai teismui skųsti Valstybinės miškų tarnybos išduotus leidimus kirsti mišką

Pirmosios instancijos teismas atsisakė priimti pareiškėjų skundą, kuriame buvo prašoma panaikinti Valstybinės miškų tarnybos (toliau – Tarnyba) 2024 m. spalio 4 d. išduotą leidimą kirsti mišką privačiam miško savininkui; panaikinti Tarnybos 2024 m. spalio 9 d. išduotus leidimus kirsti mišką privačiam miško savininkui.

Pirmosios instancijos teismas, vadovaudamasis Leidimų kirsti mišką išdavimo tvarkos aprašo, patvirtinto aplinkos ministro 2010 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. D1-1055 (toliau – Aprašas), nuostatomis, atsisakė priimti pareiškėjų skundą, nes manė, kad pareiškėjai, siekdami panaikinti šiuos leidimus, pirmiausia turėjo tokį prašymą pateikti Tarnybai ir, jeigu Tarnybos priimtas sprendimas pareiškėjų netenkintų, – tik tuomet kreiptis į teismą.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad leidimų kirsti mišką išdavimo tvarką nustato Miškų įstatymas. Šio įstatymo nuostatos nenustato jokio privalomo išankstinio administracinių ginčų dėl leidimų kirsti mišką panaikinimo neteisminio nagrinėjimo mechanizmo.

Iš pirmosios instancijos teismo nutartyje nurodytų motyvų nebuvo aišku, dėl kokių nustatytų konkrečių priežasčių konstatuota, kad pareiškėjai neturi teisės tiesiogiai kreiptis į administracinį teismą dėl leidimų kirsti mišką panaikinimo dėl jų skunde nurodytų faktinių ir teisinių aplinkybių. Pirmosios instancijos teismas nurodė, kad Aprašo 7 punkto nuostatos iš esmės reiškia tai, jog asmuo, norėdamas panaikinti išduotą leidimą kirsti mišką, prašymą turi pateikti Tarnybai, kuri priima sprendimą panaikinti išduotą leidimą kirsti mišką, esant Aprašo 39 punkte nurodytoms aplinkybėms. Asmuo, nesutinkantis su Tarnybos sprendimu arba per nustatytą terminą negavęs informacijos apie priimtą sprendimą, turi teisę pateikti skundą Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos administracinių ginčų komisijai arba ABTĮ nustatyta tvarka apygardos administraciniam teismui (Aprašo 41 p.).

LVAT teisėjų kolegija su tokiu vertinimu nesutiko ir pažymėjo, jog Apraše nėra jokių nuostatų, nustatančių, kad Tarnybos išduotas leidimas kirsti mišką yra tarpinis procedūrinis sprendimas, nesukeliantis asmenims jokių materialiuju teisių ir pareigų, o asmenys, manantys kad toks sprendimas pažeidžia jų teises ir teisėtus interesus, privalo kreiptis į Tarnybą dėl leidimo panaikinimo. Pareiškėjai prašė panaikinti leidimus kirsti mišką ne dėl Aprašo 39 punkte nurodytų pagrindų.

Apibendrinama nurodytus argumentus, teisėjų kolegija konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai atsisakė priimti pareiškėjų skundą ABTĮ 33 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytu pagrindu.

Pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, o pareiškėjų skundo priėmimo klausimas perduotas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2025 m. sausio 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-230-520/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-07206-2024-6

[Prieiga internete](#)